

PROCEDURY BEZPIECZEŃSTWA UCZNIĄ W SZKOLE

Szkoła Podstawowa z Oddziałami Sportowymi nr 5 w Goleniowie

Celem procedur jest zwiększenie poziomu bezpieczeństwa uczniów w szkole poprzez:

- wdrażanie zasad postępowania warunkujących bezpieczeństwo dziecka,
- usystematyzowanie zasad postępowania wobec uczniów,
- zwiększenie kontroli nad osobami wchodzącymi na teren szkoły,
- zapewnienie sprawnej organizacji pracy oraz przepływu informacji pomiędzy podmiotami odpowiedzialnymi za bezpieczeństwo na terenie szkoły.

Procedury dotyczą:

- kadry zarządzającej,
- nauczycieli,
- rodziców/prawnych opiekunów uczniów,
- uczniów,
- pracowników administracji i obsługi.

OGÓLNE ZASADY BEZPIECZNEGO PRZEBYWANIA DZIECKA W SZKOLE

1. Budynek szkolny służy realizacji celów statutowych.
2. Rodzice/prawni opiekunowie wychowanków oddziałów przedszkolnych i uczniów przekazują aktualne dane kontaktowe oraz informacje o stanie zdrowia i zasadach opuszczania szkoły przez dziecko.
3. Szkoła zwraca się do rodziców/prawnych opiekunów o wyrażenie zgody na:
 - przetwarzanie danych osobowych ucznia w zakresie koniecznym do funkcjonowania dziennika, publikację danych i wizerunku dziecka w celu promocji osiągnięć jego i szkoły, publikację danych i wizerunku dziecka na stronie internetowej szkoły,
 - udział dziecka w zajęciach lekcyjnych i pozalekcyjnych odbywających się na i poza terenem szkoły oraz jednodniowych wyjazdach edukacyjnych, wycieczkach i imprezach klasowych,
 - udział dziecka w zajęciach świetlicy szkolnej.
4. Rodzice ponoszą odpowiedzialność za dziecko, które zostało przyproawdzone do szkoły przed wyznaczonymi godzinami dyżurów lub godzinami pracy świetlicy oraz za dziecko, które nie zgłosiło się do świetlicy.
5. Uczeń przebywa w budynku szkolnym pod opieką nauczycieli dyżurujących

od godziny 7:45 lub pod opieką nauczycieli świetlicy od godziny 6:45.

6. W trakcie załatwiania przez rodziców spraw w sekretariacie czy konsultacji z nauczycielami udają się oni bezpośrednio do miejsca spotkania.

7. Wstęp do budynku szkoły osób niebędących:

- ~ uczniami lub pracownikami szkoły,
- ~ rodzicami lub opiekunami prawnymi uczniów szkoły, bądź osobami uprawnionymi do odbierania dzieci ze szkoły, podlega kontroli i ewidencji.

8. Podczas pobytu w szkole uczeń pozostaje pod stałą opieką nauczycieli i pozostałych pracowników szkoły, których polecenia zobowiązany jest respektować.

9. W czasie przeznaczonym na zajęcia lekcyjne, zajęcia dodatkowe i zajęcia świetlicowe, a także podczas przerw pomiędzy zajęciami, uczeń nie może opuszczać terenu szkolnego.

10. W salach lekcyjnych, pracowniach i hali sportowej uczeń może przebywać wyłącznie za zgodą nauczyciela, respektując obowiązujące regulaminy.

11. Uczeń nie może przynosić do szkoły przedmiotów zagrażających bezpieczeństwu, np. latarek laserowych, ostrych narzędzi, substancji pirotechnicznych, toksycznych, środków odurzających i napojów energetycznych.

12. Uczeń powinien bezzwłocznie zgłosić pracownikom szkoły informacje o zauważonych zagrożeniach i zniszczeniach.

13. Podczas przerw międzylekcyjnych uczniowie pozostają pod opieką dyżurujących nauczycieli (w wyznaczonych miejscach – według obowiązującego grafiku dyżurów).

14. Dzieci grup przedszkolnych są przekazywane przez rodziców pod opiekę wychowawcy lub pomocnika wychowawcy w wyznaczonej sali.

15. Dzieci z grup przedszkolnych przez całe zajęcia pozostają pod opieką wychowawcy. Po zakończeniu zajęć rodzic odbiera dziecko bezpośrednio u wychowawcy grupy.

16. W klasach 1 – 3 uczniowie podczas wszystkich zajęć pozostają pod opieką wychowawcy lub nauczyciela prowadzącego dane zajęcia. W celu zapewnienia uczniom stałej opieki, nauczyciel przekazuje klasę kolejnej osobie, prowadzącej z nią zajęcia. Po zakończeniu zajęć nauczyciel odprowadza dzieci do świetlicy i przekazuje nauczycielowi świetlicy lub w szatni przekazuje rodzicowi/opiekunowi.

17. Po zakończeniu zajęć szkolnych uczniowie II etapu edukacyjnego niezwłocznie opuszczają szkołę lub udają się do świetlicy szkolnej.

18. Uczniowie pozamiejscowi, którzy ukończyli lekcje mają obowiązek przebywać na świetlicy szkolnej do momentu bezpośredniego odbioru dziecka przez rodzica czy opiekuna

prawnego.

19. Zasady korzystania uczniów ze świetlicy szkolnej określa „Regulamin świetlicy szkolnej”.

20. Uczniowie, którzy po lekcjach wracają do domu szkolnym środkiem transportu - autobus szkolny, stawiają się do świetlicy szkolnej, a następnie zostają przekazani nauczycielowi świetlicy, który odprowadza dzieci do furtki wyjściowej z terenu szkoły.

21. Opiekun wyznaczony przez przewoźnika jest odpowiedzialny za bezpieczeństwo uczniów w trakcie drogi do autobusu od momentu przekazania dzieci od nauczyciela świetlicy przy bramie wyjściowej z terenu szkoły.

22. Uczniowie samowolnie przebywający w innych miejscach niż wyznaczone są odprowadzani do pedagoga szkolnego. Konsekwencją niestosowania się ucznia do niniejszych zasad są kary przewidziane Wewnątrzszkolnych Zasadach Oceniania.

23. Podczas zajęć prowadzonych na terenie szkoły przez inne podmioty uczniowie pozostają pod opieką osób prowadzących te zajęcia. Szkoła nie ponosi odpowiedzialności za bezpieczeństwo uczestników tych zajęć.

24. W przypadku zauważenia, że uczeń ma problemy zdrowotne, każdy pracownik szkoły ma obowiązek oddać ucznia pod opiekę pielęgniarki szkolnej, a pod jej nieobecność oddać pod opiekę sekretarza szkoły, który niezwłocznie powiadamia rodziców dziecka.

PROCEDURY POSTĘPOWANIA W SYTUACJACH TRUDNYCH WYCHOWAWCZO ORAZ ZWIĄZANYCH Z ZAGROŻENIEM DZIECI I MŁODZIEŻY PRZESTĘPCZOŚCIĄ I DEMORALIZACJĄ”

WSTĘP

Procedury Postępowania w sytuacjach trudnych wychowawczo oraz związanych z zagrożeniem dzieci i młodzieży przestępczością i demoralizacją powstały dla potrzeb Szkoły Podstawowej z Oddziałami Sportowymi nr 5 w Goleniowie.

Zostały opracowane przez zespół nauczycieli reprezentujących poszczególne etapy nauczania. Procedury zawarte w poniższym opracowaniu obowiązują wszystkich nauczycieli oraz inne osoby pracujące w szkole.

Z opracowaniem zapoznani zostaną uczniowie naszej szkoły oraz ich rodzice (opiekunowie). Procedury postępowania w sytuacjach trudnych wychowawczo mają na celu zwiększenie bezpieczeństwa w szkole oraz ułatwienie i ujednolicenie sposobów reagowania.

I. PODSTAWY PRAWNE STOSOWANYCH PROCEDUR:

1. Obwieszczenie Marszałka Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 13 kwietnia 2018 r. w sprawie ogłoszenia jednolitego tekstu ustawy o postępowaniu w sprawach nieletnich (Dz.U. 2018 poz. 969)
2. Obwieszczenie Marszałka Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 25 października 2018 r. sprawie ogłoszenia jednolitego tekstu ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz.U. 2018 poz. 2137)
3. Ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii (Dz.U. 2005 nr 179 poz. 1485)
4. Zarządzenie nr 590/03 Komendanta Głównego Policji Nr 1619 z dnia 3 listopada 2010 r. w sprawie form i metod działań Policji w zakresie zapobiegania i zwalczania demoralizacji

i przestępczości nieletnich

5. Ustawa o systemie oświaty z dnia 7 września 1991 ogłoszona dnia 8 sierpnia 2019 r. obowiązuje od dnia 25 października 1991 r (Dz. U. z 2019 r. poz. 1481

6. Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 18 sierpnia 2015 r. w sprawie zakresu i form prowadzenia w szkołach i placówkach systemu oświaty działalności wychowawczej, edukacyjnej, informacyjnej i profilaktycznej w celu przeciwdziałania narkomanii (Dz.U. 2015 poz. 1249)

7. Rozporządzenie MENiS z dnia 9 sierpnia 2017r. w sprawie zasad udzielania pomocy psychologiczno-pedagogicznej w publicznych przedszkolach, szkołach i placówkach (Dz. U. poz. 1591, z 2018 r. poz. 1647 oraz z 2019 r. poz. 323)

8. Wewnątrzszkolne Zasady Oceniania i Statut Szkoły Podstawowej z Oddziałami Sportowymi nr 5 w Goleniowie.

II. RAŻĄCE ZACHOWANIA UCZNIA W SZKOLE

Za rażące uchybienia przeciw statutowi i regulaminom wewnętrznym uważa się:

1. znieważenie innych uczniów, ich rodziców, nauczyciela lub innych pracowników szkoły
2. uniemożliwienie prowadzenia zajęć
3. fałszowanie dokumentów (usprawiedliwień, ocen, itp.)
4. celowe niszczenie lub kradzież mienia szkolnego lub prywatnego
5. wagarowanie
6. chuligaństwo – wszczynanie bójek, awantur, używanie wulgarnego słownictwa, wyłudzenie pieniędzy lub innych rzeczy, psychiczne i fizyczne znęcanie się nad innymi
7. posiadanie, handel i używanie środków odurzających i narkotyków
8. palenie papierosów, spożywanie napojów alkoholowych
9. odmowę udziału w reprezentacji szkoły, jeśli został do tego wyznaczony

III. RODZAJE KAR

Za rażące uchybienia przeciw statutowi i regulaminom wewnętrznym, wobec ucznia mogą być stosowane kary:

1. upomnienie lub nagana udzielona przez nauczyciela lub dyrektora szkoły – ustnie
2. upomnienie lub nagana udzielona przez nauczyciela lub dyrektora szkoły – na piśmie
3. wykluczenie z uczestnictwa w wycieczkach wyjazdowych, imprezach klasowych i szkolnych

4. rozmowa dyscyplinująca z wychowawcą i pedagogiem szkolnym w obecności rodziców,
5. wyłączenie ucznia z udziału w reprezentacji szkoły (konkursy, zawody) na wniosek wychowawcy lub pedagoga
6. drobne prace porządkowe na rzecz szkoły, ustalone w porozumieniu z rodzicami (opiekunami) ucznia
7. przeniesienie ucznia do innej (równorzędnej) klasy uchwałą rady pedagogicznej
8. przeniesienie do innej szkoły

Wniosek o przeniesienie ucznia do innej szkoły dyrektor kieruje w przypadku, gdy uczeń w sposób rażący narusza postanowienia statutu lub wewnętrznych regulaminów szkoły i uczęszczając do szkoły wywiera demoralizujący wpływ na uczniów, a podjęte środki wychowawcze i zastosowanie uprzednio kary nie przyniosły rezultatów w postaci poprawy zachowania.

IV. SYSTEM REAGOWANIA:

System reagowania uwzględnia następujące założenia:

- § Należy reagować na **każdą** sytuację, w której występuje agresja i przemoc - brak reakcji komunikuje uczniom, że mają prawo tak się zachowywać.
- § Doraźne sytuacje wymagają szybkiej i zdecydowanej interwencji.
- § Ważne jest wykazywanie troski o ucznia (dotyczy to zarówno ofiary jak i sprawcy). Nie należy potępiać ucznia, ale wskazywać na złe zachowania, wyrażać brak zgody na stosowanie agresji i przemocy.
- § Każdą sytuację należy wnikliwie rozpatrywać.
- § Konieczne jest współdziałanie z innymi nauczycielami i pracownikami szkoły oraz udzielanie sobie nawzajem wsparcia.

UWAGA !

KAŻDA INTERWENCJA POWINNA ZOSTAĆ ODNOTOWANA W DOKUMENTACJI SZKOLNEJ - ZGODNIE Z PRZYJĘTYMI PRZEZ SZKOŁĘ PROCEDURAMI.

V. FORMY DOKUMENTOWANIA INTERWENCJI:

1. Wpisy do dziennika np:

- termin i forma powiadomienia rodziców, opiekunów,
- termin i treść rozmowy z rodzicami, opiekunami,

- termin wizyty w domu ucznia, krótki opis przebiegu spotkania, itp.,
 - udzielone nagany.
2. Wpisy do dziennika elektronicznego .
 3. Wpisy do dziennika pedagoga szkolnego.
 4. Indywidualne karty obserwacji ucznia (zeszyt ucznia)
 5. Kontrakty zawierane z uczniem lub rodzicami, opiekunami.

VI. PROCEDURY:

PROCEDURA I : NIEODPOWIEDNI STRÓJ (*brak mundurka, strój ekstrawagancki, zbyt swobodny, nadmierna biżuteria, makijaż, farbowane włosy, itp.*)

1. Natychmiastowa reakcja nauczyciela – zwrócenie uwagi, zalecenie wprowadzenia w wyglądzie możliwych zmian.
2. Wpis do dziennika elektronicznego.
3. Powiadomienie wychowawcy.
4. Rozmowa dyscyplinująca wychowawcy z uczniem.
5. Przeprowadzenie lekcji wychowawczej na temat stroju stosowanego do miejsca i sytuacji, przypomnienie regulaminu ucznia, obowiązku noszenia mundurków.
6. Powiadomienie rodziców (opiekunów) ucznia.
7. W przypadku braku poprawy ze strony ucznia zgłoszenie problemu do pedagoga.
8. Rozmowa wychowawcy, pedagoga z uczniem i jego rodzicami (opiekunami).
9. Wpływ na ocenę z zachowania zgodnie z WZO.

PROCEDURA II : UŻYWANIE KOMÓRKI NA LEKCJI

W sytuacji używania przez ucznia podczas zajęć telefonu komórkowego lub innego urządzenia elektronicznego (aparaty fotograficzne, dyktafony, odtwarzacze multimedialne itp.):

1. Nauczyciel odbiera urządzenie elektroniczne i deponuje u dyrektora szkoły, do momentu jego osobistego odbioru przez rodziców (opiekunów) ucznia.
2. Wpis do dziennika elektronicznego.
3. Wpływu na ocenę z zachowania zgodnie z WZO.

PROCEDURA III: WAGARY, UCIECZKI Z LEKCJI

1. Powiadomienie rodziców (opiekunów) przez wychowawcę o nieobecnościach ucznia.

2. W przypadku braku kontaktu z rodzicami lub opiekunami prawnymi, nauczyciel, pedagog, dyrektor szkoły powiadamia Wydział ds. Nieletnich Komendy policji w Goleniowie.
3. Rozmowa wyjaśniająco – dyscyplinująca wychowawcy z uczniem.
4. Rozmowa wychowawcy, pedagoga z uczniem, jego rodzicami (opiekunami) mająca na celu wyeliminowanie niepożądanych zachowań.

Wspólne ustalenia (mogą być w formie kontraktu) np.:

- zeszyt z obecnościami na każdej lekcji - podpisy nauczycieli, rodziców (opiekunów),
- wizyty kontrolne rodziców (opiekunów) w szkole co 2 tygodnie, jeżeli następuje poprawa – rzadziej, w miarę potrzeb,
- zobowiązanie rodziców (opiekunów) do szczególnego nadzoru nad dzieckiem,
- uczeń jest zobowiązany uzupełnić lekcje zgodnie z zaleceniami nauczycieli przedmiotowców,

1. Godziny nieobecności ucznia w szkole powstałe w wyniku wagarów pozostają nieusprawiedliwione.
2. Wpływ na ocenę z zachowania zgodnie z WZO.
3. Możliwość zastosowania jednej z form ukarania ucznia.
4. W przypadku braku poprawy – dalsze wagary, rodzice (opiekunowie) nie współpracują ze szkołą lub ich oddziaływania na dziecko są nieskuteczne powiadomienie przez dyrektora w porozumieniu z pedagogiem odpowiednich instytucji – Sądu Rodzinnego i Nieletnich, organu prowadzącego szkołę (który może nałożyć na rodziców karę pieniężną za niewypełnianie obowiązku szkolnego przez dziecko).

PROCEDURA IV: UNIEMOŻLIWIENIE PROWADZENIA ZAJĘĆ

1. Ustne upomnienie przez nauczyciela.
2. W wypadku braku reakcji - wpis do dziennika elektronicznego i powiadomienie wychowawcy.
3. Wychowawca przeprowadza rozmowę dyscyplinującą z uczniem i powiadamia rodziców (opiekunów) o w/w fakcie.
4. Jeżeli uczeń nadal nie wykazuje poprawy, wychowawca w porozumieniu z dyrektorem udziela nagany pisemnej i wysyła ją do rodziców (opiekunów) z opisem zaistniałej sytuacji.
5. Rozmowa wychowawcy, pedagoga z uczniem i jego rodzicami (opiekunami) mająca na celu wyeliminowanie niepożądanych zachowań.

Wspólne ustalenia (mogą być w formie kontraktu) np.:

- zeszyt zachowań ucznia na danej lekcji, wpis nauczyciela i podpis rodziców (opiekunów),
- wizyty kontrolne rodziców (opiekunów) w szkole,

6. Wpływ na ocenę z zachowania zgodnie z WZO.
7. Możliwość zastosowania jednej z form ukarania ucznia.

PROCEDURA V: FAŁSZOWANIE DOKUMENTÓW SZKOLNYCH.

1. Powiadomienie wychowawcy.
2. Rozmowa wyjaśniająca wychowawcy z uczniem.
3. Wpis do dziennika elektronicznego.
4. Powiadomienie rodziców (opiekunów) a gdy sprawa jest poważna wezwanie ich do szkoły.
5. Wpływ na ocenę z zachowania zgodnie z WZO.
6. Możliwość zastosowania jednej z form ukarania ucznia.

PROCEDURA VI: PALENIE PAPIEROSÓW I E-PAPIEROSÓW W SZKOLE

1. Powiadomienie wychowawcy.
2. Rozmowa dyscyplinująca wychowawcy z uczniem, uświadomienie szkodliwości palenia papierosów.
3. Wpis do dziennika elektronicznego.
4. Uczeń sprząta miejsce gdzie były palone papierosy.
5. Powiadomienie rodziców (opiekunów).
6. Uczeń przygotowuje i prezentuje na forum klasy referat (lub przygotowuje gazetkę) na temat szkodliwości palenia papierosów.
7. W przypadku wiarygodnych informacji na temat palenia papierosów przez ucznia poza szkołą, wychowawca przeprowadza rozmowę wyjaśniającą z uczniem i powiadamia rodziców (opiekunów).
8. Wpływ na ocenę z zachowania zgodnie z WZO.

PROCEDURA VII: KRADZIEŻ NA TERENIE SZKOŁY

1. Powiadomienie wychowawcy, pedagoga, a jeżeli sytuacja tego wymaga dyrektora szkoły.
2. Rozmowa wychowawcy lub pedagoga z uczniem mająca na celu wyjaśnienie okoliczności zdarzenia i motywów jego czynu.
3. Wychowawca lub pedagog w obecności innego pracownika szkoły prosi podejrzanego ucznia o ujawnienie zawartości kieszeni, plecaka lub torby. Nauczyciel nie ma prawa samodzielnie dokonać czynności przeszukania – jest to czynność zastrzeżona dla Policji.
4. W przypadku gdy uczeń odmawia ujawnienia zawartości kieszeni, plecaka lub torby, należy

wezwać Policję.

5. Gdy sprawa jest poważna, dyrektor lub pedagog powiadamia Policję o kradzieży. Powiadomienie rodziców (opiekunów) sprawcy oraz wspólne ustalenie formy i terminu zadośćuczynienia osobie poszkodowanej.

6. Wpływ na ocenę z zachowania zgodnie z WZO.

7. Możliwość zastosowania kary statutowej.

PROCEDURA VIII: UŻYWANIE WULGARYZMÓW WOBEC RÓWIEŚNIKÓW, AGRESJA SŁOWNNA

1. Poinformowanie wychowawcy klasy.

2. Wpis do dziennika elektronicznego.

3. Rozmowa wychowawcy z uczestnikami zajęcia, wyjaśnienie przyczyn, załagodzenie konfliktu, ugoda.

4. W przypadku powtarzających się nieodpowiednich zachowań - powiadomienie rodziców (opiekunów).

5. Uczeń przygotowuje i prezentuje na forum klasy referat na temat kultury osobistej ze szczególnym uwzględnieniem kultury języka.

6. Wpływ na ocenę z zachowania zgodnie z WZO.

7. Możliwość zastosowania jednej z form ukarania ucznia.

PROCEDURA IX: ZACHOWANIA AGRESYWNE I STOSOWANIE PRZEMOCY FIZYCZNEJ WOBEC RÓWIEŚNIKÓW

1. Natychmiastowa reakcja nauczyciela:

Rozdzielenie bijących się i udzielenie pomocy medycznej poszkodowanym.

2. Poinformowanie wychowawcy lub pedagoga, a jeśli sytuacja tego wymaga – dyrektora.

3. Rozmowa wychowawcy lub pedagoga z uczestnikami zajęcia, wyjaśnienie przyczyn, załagodzenie konfliktu, ugoda.

4. Wpis do dziennika elektronicznego.

5. Powiadomienie rodziców (opiekunów) uczniów biorących udział w zajęciu.

6. Gdy sprawa jest poważna lub nieodpowiednie zachowania się powtarzają (pobicia, zaczepki, wulgaryzmy, itp.) wezwanie rodziców (opiekunów) do szkoły.

Podjęcie wspólnych ustaleń np.:

- skierowanie ucznia na badania psychologiczne, w celu otrzymania wskazówek jak dalej postępować z dzieckiem,

- spisanie kontraktu z uczniem, ustalenie konsekwencji za łamanie zasad.

7. Wpływ na ocenę z zachowania zgodnie z WZO.

8. Możliwość zastosowania jednej z form ukarania ucznia np.: pisemna nagana dyrektora.

9. W przypadku powtarzających się bójek lub innych nieodpowiednich zachowań spotkanie ucznia z policjantem ds. nieletnich.

10. Gdy brak jest poprawy u ucznia, a wszystkie zastosowane środki nie przyniosły oczekiwanych rezultatów, dyrektor w porozumieniu z pedagogiem powiadamia Policję lub Sąd Rodzinny i Nieletnich.

PROCEDURA X : ZASTRASZANIE, WYMUSZANIE, WYWIERANIE PRESJI

Działania wobec sprawcy:

1. Powiadomienie wychowawcy, pedagoga (ewentualnie dyrektora).

2. Przeprowadzenie rozmowy w celu wyjaśnienia przebiegu zdarzeń, gdy jest to możliwe – zadośćuczynienie.

3. Wpis do dziennika elektronicznego.

4. Wezwanie rodziców (opiekunów) do szkoły.

5. W przypadku braku poprawy – ponowna rozmowa z rodzicami (opiekunami) i ustalenie działań na rzecz zmiany zachowania (skierowanie na badanie do PPP, zalecenie terapii, itp.).

6. Gdy sytuacje powtarzają się – powiadomienie Policji, skierowanie sprawy do Sądu Rodzinnego i Nieletnich.

7. Wpływ na ocenę z zachowania zgodnie z WZO.

8. Możliwość zastosowania jednej z form ukarania ucznia, np.: pisemna nagana dyrektora

Działania wobec ofiary:

1. Powiadomienie wychowawcy, pedagoga.

2. Przeprowadzenie rozmowy w celu wyjaśnienia przebiegu zdarzeń, udzielenie wsparcia.

3. Powiadomienie rodziców ucznia o zaistniałej sytuacji.

4. Otoczenie ucznia we współpracy z pedagogiem szczególną opieką.

5. Możliwość skierowania ucznia na terapię dla ofiar przemocy.

PROCEDURA XI: AKTY WANDALIZMU

1. Poinformowanie wychowawcy klasy. W przypadku poważnych zniszczeń – powiadomienie pedagoga i dyrektora.

2. Wpis do dziennika elektronicznego.

3. Przeprowadzenie z uczniem rozmowy, w celu rozpoznania przyczyn zachowania.
4. Wezwanie rodziców (opiekunów) do szkoły.
5. Ustalenie wspólnie z rodzicami (opiekunami) i uczniem sposobu i terminu naprawienia wyrządzonych szkód lub uiszczenia opłaty za ich naprawę.
6. Wpływ na ocenę z zachowania zgodnie z WZO.
7. Możliwość zastosowania jednej z form ukarania ucznia.

PROCEDURA XII: ATAKI W STOSUNKU DO NAUCZYCIELI (*agresja słowna, wulgaryzmy*)

1. Powiadomienie dyrektora, wychowawcy klasy, pedagoga szkolnego o zaistniałym fakcie.
2. Wpis do dziennika elektronicznego.
3. Powiadomienie rodziców (opiekunów) ucznia.
4. Ustalenie okoliczności czynu i ewentualnych świadków zdarzenia.
5. Rozmowa uczeń-rodzic (opiekun)-nauczyciel-dyrektor celem ustalenia przyczyny takiego zachowania, sposobu naprawienia relacji z nauczycielem, uświadomienie konieczności pracy nad zmianą zachowania ucznia.
6. Przeproszenie nauczyciela przez ucznia.
7. Zlecenie uczniowi prac dodatkowych np. opracowanie referatu „kultura języka” oraz wygłoszenie go na forum klasy.
8. Wpływ na ocenę z zachowania zgodnie z WZO.
9. Możliwość zastosowania jednej z form ukarania ucznia, np.: pisemna nagana dyrektora.

PROCEDURA XIII: AGRESJA FIZYCZNA W STOSUNKU DO NAUCZYCIELI

1. Poinformowanie o zaistniałej sytuacji dyrektora, wychowawcy, pedagoga szkolnego
2. Wpis do dziennika elektronicznego.
3. Wezwanie do szkoły rodziców (opiekunów) ucznia-agresora (natychmiastowe stawiennictwo)
4. Jeśli doszło do uszkodzenia ciała nauczyciela:
 - udzielenie pomocy medycznej,
 - zabezpieczenie dowodów przestępstwa i świadków zdarzenia,
 - powiadomienie Policji,
5. Rozmowa dyrektora, wychowawcy, pedagoga szkolnego, rodziców (opiekunów) i ucznia. Zaleceniem konsultacji psychologicznej oraz podjęcia terapii radzenia sobie z agresją,

6. Przeproszenie nauczyciela przez ucznia,
7. Obniżenie oceny z zachowania,
8. Możliwość zastosowania jednej z form ukarania ucznia, np.: pisemna nagana dyrektora,

PROCEDURA XIV : UZYSKANIE INFORMACJI, ŻE UCZEŃ UŻYWA ALKOHOLU LUB INNYCH ŚRODKÓW W CELU WPROWADZENIA SIĘ W STAN ODURZENIA BĄDŹ PRZEJAWIA INNE ZACHOWANIA ŚWIADCZĄCE O DEMORALIZACJI

1. Powiadomienie wychowawcy .
2. Wychowawca informuje o fakcie pedagoga szkolnego i dyrektora szkoły.
3. Wychowawca wzywa do szkoły rodziców (opiekunów) ucznia i przekazuje im uzyskaną informację. Przeprowadza rozmowę w rodzicami oraz w ich obecności z uczniem. W przypadku potwierdzenia informacji, wychowawca zobowiązuje ucznia do zaniechania negatywnego postępowania, rodziców zobowiązuje do szczególnego nadzoru nad dzieckiem. Może zaproponować rodzicom skierowanie dziecka do odpowiedniej poradni lub udział dziecka w programie terapeutycznym.
4. Wpływ na ocenę z zachowania zgodnie z WZO.
5. Możliwość zastosowania jednej z form ukarania ucznia.
6. Gdy rodzice odmawiają współpracy i nie stawiają się na wezwania, a napływają wiarygodne informacje o demoralizacji dziecka, pedagog w porozumieniu z dyrektorem powiadamia pisemnie o zaistniałej sytuacji Sąd Rodzinny i Nieletnich lub Policję.
7. Podobnie gdy szkoła wykorzysta wszystkie dostępne jej środki oddziaływań wychowawczych (rozmowy z rodzicami, ostrzeżenia ucznia , spotkania z pedagogiem, psychologiem, itp.), a ich zastosowanie nie przynosi oczekiwanych rezultatów, pedagog w porozumieniu z dyrektorem powiadamia Sąd Rodzinny i Nieletnich lub Policję. Dalszy tok postępowania leży w kompetencji tych instytucji.

PROCEDURA XV: PODEJRZENIE, ŻE NA TERENIE SZKOŁY ZNAJDUJE SIĘ UCZEŃ BĘDĄCY POD WPLYWEM ALKOHOLU LUB NARKOTYKÓW

1. Powiadomienie wychowawcy.
Odizolowanie ucznia od reszty klasy. Ze względu na jego bezpieczeństwo nie pozostawiasię go samego. Stworzenie warunków, w których nie będzie zagrożone jego życie ani zdrowie.
Wzywanie lekarza w celu stwierdzenia stanu trzeźwości lub odurzenia, ewentualne udzielenie pomocy medycznej.
2. Zawiadomienie dyrektora szkoły oraz rodziców (opiekunów), których zobowiązuje się

do niezwłocznego odebrania ucznia ze szkoły. Gdy rodzice (opiekunowie) odmawiają odebrania dziecka, o pozostawieniu ucznia w szkole, czy przewiezieniu do placówki służby zdrowia, albo przekazaniu go funkcjonariuszom Policji - decyduje lekarz po ustaleniu stanu zdrowia ucznia i w porozumieniu z dyrektorem.

3. Gdy rodzice ucznia będącego pod wpływem alkoholu odmawiają przyścia do szkoły, a on jest agresywny, bądź swoim zachowaniem daje powód do zgorszenia, albo zagraża życiu lub zdrowiu innych, dyrektor zawiadamia Policję.

4. Jeżeli powtarzają się przypadki przebywania ucznia na terenie szkoły pod wpływem alkoholu lub narkotyków, dyrektor ma obowiązek powiadomienia Policji lub Sąd Rodzinny i Nieletnich

5. Obniżenie oceny z zachowania.

6. Możliwość zastosowania jednej z form ukarania ucznia.

PROCEDURA XVI: ZNALEZIENIE NA TERENIE SZKOŁY SUBSTANCJI PRZYPOMINAJĄCEJ WYGLĄDEM NARKOTYK

1. Nauczyciel zachowując środki ostrożności zabezpiecza substancję przed dostępem do niej osób niepowołanych oraz ewentualnym jej zniszczeniem, do przyjazdu Policji. Próbuje w zakresie działań pedagogicznych ustalić do kogo dana substancja należy.

2. Powiadomienie o zaistniałym zdarzeniu dyrektora i wezwanie Policji.

3. Po przejeździe Policji niezwłocznie przekazuje zabezpieczoną substancję i przekazuje informacje dotyczące szczegółów zdarzenia.

PROCEDURA XVII: PODEJRZENIE, ŻE UCZEŃ POSIADA PRZY SOBIE SUBSTANCJĘ PRZYPOMINAJĄCĄ NARKOTYK

1. Nauczyciel w obecności innej osoby (wychowawca, pedagog, dyrektor) ma prawo żądać okazania substancji. Może domagać się okazania zawartości torby szkolnej, kieszeni w odzieży ucznia, okazania innych przedmiotów mogących mieć związek z substancją. Przeszukanie odzieży i teczeki ucznia możliwe jest tylko przez Policję.

2. Powiadomienie dyrektora, rodziców (opiekunów) ucznia i wezwanie ich do natychmiastowego stawienia się w szkole.

3. W przypadku gdy uczeń odmawia wydania substancji i okazania zawartości kieszeni ubrania, dyrektor szkoły wzywa Policję, która dokonuje przeszukania odzieży i przedmiotów należących do ucznia, zabezpiecza znalezioną substancję i zabiera ją do analizy.

4. Gdy uczeń wyda dobrowolnie substancję, nauczyciel po jej zabezpieczeniu przekazuje ją Policji.

5. Nauczyciel stara się ustalić, od kogo uczeń otrzymał substancję. Całe zdarzenie dokumentuje dokładną notatką.

6. Obniżenie oceny z zachowania.

7. Możliwość zastosowania jednej z form ukarania ucznia.

UWAGA:

Zgodnie z przepisami ustawy o przeciwdziałaniu narkomanii - w Polsce karalne jest:

- posiadanie każdej ilości środków odurzających lub substancji psychotropowych,
- wprowadzanie do obrotu środków odurzających,
- udzielanie innej osobie, ułatwianie lub umożliwianie ich użycia oraz nakłanianie do użycia,
- wytwarzanie i przetwarzanie środków odurzających.

Każde z wymienionych zachowań jest czynem karalnym w rozumieniu przepisów ustawy o postępowaniu w sprawach nieletnich, jeśli sprawcą jest uczeń, który ukończył 13 lat, a nie ukończył 17 lat.

PROCEDURA POSTĘPOWANIA W SYTUACJI WYPADKU UCZNIA

Szkoła Podstawowa z Oddziałami Sportowymi nr 5 w Goleniowie

PODSTAWA PRAWNA

Rozporządzenie MENiS z dnia 31 października 2018r., w sprawie bezpieczeństwa i higieny w publicznych i niepublicznych szkołach i placówkach (Dz. U. z 2018r. poz. 1457, 1560 i 1669).

1.0 Cel procedury

Celem niniejszej procedury jest ustalenie jednolitych zasad w sprawie trybu i sposobu postępowania w wyniku zaistniałego wypadku ucznia na terenie Szkoły Podstawowej z Oddziałami Sportowymi nr 5 w Goleniowie oraz podczas zajęć organizowanych poza terenem szkoły.

2.0 Zakres procedury

Procedura obejmuje wszystkich pracowników szkoły, uczniów i ich rodziców.

3.0 Postanowienia ogólne

1. Za bezpieczeństwo uczniów są odpowiedzialni nauczyciele.

1) W czasie zajęć dydaktycznych, wychowawczych czy opiekuńczych pełną odpowiedzialność za zdrowie i życie ucznia ponosi nauczyciel prowadzący zajęcia planowane (sprawujący opiekę), również zastępując nieobecnego nauczyciela.

2) W czasie przerw między lekcjami - nauczyciel dyżurujący.

3) W czasie zajęć zorganizowanych poza szkołą - nauczyciel i ustalony opiekun.

Szkoła odpowiada więc za uczniów od momentu ich przyścia do momentu ich wyjścia ze szkoły, jak również w czasie zajęć organizowanych poza szkołą np. lekcje plenerowe, wyjazdy, wycieczki, zawody sportowe, wyjścia pod opieką nauczyciela itp.

2. Przed rozpoczęciem zajęć nauczyciel ma obowiązek sprawdzić czy sprzęt sportowy, urządzenia techniczne, pomoce naukowe oraz inne narzędzia wykorzystywane w czasie zajęć, a także pomieszczenia lekcyjne nie stwarzają zagrożenia bezpieczeństwa dla ucznia. Jeżeli stan techniczny budzi zastrzeżenia, nauczyciel nie ma prawa z nich korzystać, a o zaistniałym zagrożeniu natychmiast powiadamia Dyrektora szkoły.

1). Pełną odpowiedzialność za wypadek ucznia znajdującego się pod opieką nauczycieli i wychowawców ponosi szkoła, a dokładnie jej Dyrektor.

2) Wypadek ucznia to zdarzenie nagłe, wywołane przyczyną zewnętrzną, powodujące uraz lub śmierć, które nastąpiło w trakcie pozostawania ucznia pod opieką szkoły.

3) Wypadkiem ucznia nie jest zdarzenie:

a) pozbawione cechy nagłości,

b) które nie jest wywołane przyczyną zewnętrzną (czynnik wewnętrzny np. choroba),

- c) które nie spowodowało urazu lub śmierci,
- d) zaistniałe w czasie, w którym uczeń nie pozostawał pod opieką szkoły np. samowolnie opuścił zajęcia i teren szkoły,
- e) wywołane wyłącznie przez samego ucznia (np. samookaleczenie).

4.0 Algorytm postępowania

1. Pracownik szkoły, który powziął wiadomość o wypadku ucznia, niezwłocznie zapewnia poszkodowanemu opiekę, w szczególności sprowadzając fachową pomoc medyczną, a w miarę możliwości udzielając poszkodowanemu pierwszej pomocy.
2. Każdy uczeń szkoły, który uległ wypadkowi lub jest jego świadkiem ma obowiązek niezwłocznie poinformować o tym zdarzeniu nauczyciela lub innego pracownika szkoły.
3. Postępowanie w sytuacji zaistnienia wypadku lekkiego, który nie wymaga interwencji lekarza.

1) Po stwierdzeniu zdarzenia, w wyniku którego uczeń doznał stłuczenia, powierzchownego zadrapania lub zranienia należy odprowadzić go do gabinetu pielęgniarki szkolnej celem udzielenia pierwszej pomocy. Osobą odprowadzającą ucznia może być również pracownik obsługi szkolnej. Jeżeli stan ucznia nie pozwala na przejście do gabinetu, nauczyciel lub inny pracownik szkoły wzywa pielęgniarkę na miejsce zdarzenia.

2) W razie nieobecności pielęgniarki uczniowi pomocy udziela osoba wyznaczona do udzielania pierwszej pomocy lub inna mająca przeszkolenie w tym zakresie.

3) Osoba udzielająca pomocy jest zobowiązana ustalić, czy uczeń nie cierpi na chorobę, która w połączeniu z urazem może stanowić zagrożenie dla jego zdrowia lub życia –w takim wypadku należy wezwać pogotowie ratunkowe.

4) O wypadku i jego przyczynach nauczyciel powiadamia Dyrektora szkoły. Rodzice (prawni opiekunowie) ucznia informowani są o zaistniałym zdarzeniu przez osobę pod której opieką był uczeń w chwili doznania uszczerbku na zdrowiu lub udzielającą pomocy poszkodowanemu. Z rodzicami poszkodowanego ustala się ewentualną konieczność odbioru ucznia ze szkoły przed zakończeniem zajęć.

5) Jeżeli przyczyną zdarzenia była wadliwość lub niesprawność urządzeń szkolnych, nauczyciel natychmiast zaprzestaje jego dalszego użytkowania, fakt ten zgłasza kierownikowi gospodarczemu i w miarę możliwości zabezpiecza sprzęt przed dalszym z niego korzystaniem.

4. Postępowanie w sytuacji zaistnienia wypadku lekkiego, które może wymagać interwencji lekarza.

1) Po stwierdzeniu, że wypadek, któremu uległ uczeń, wymaga specjalistycznej pomocy (np. zwichnięcie, skręcenie, rana wymagająca zszycia), należy skontaktować się z rodzicami (prawnymi opiekunami) poszkodowanego i wspólnie ustalić przebieg dalszego udzielenia dziecku pomocy (np. konieczność wizyty u lekarza specjalisty).

W sytuacji wymagającej natychmiastowego reagowania należy wezwać pogotowie ratunkowe.

2) Do czasu przybycia rodziców poszkodowanego lub wezwanego pogotowia ratunkowego, pielęgniarka szkolna lub osoba przeszkolona w udzielaniu pierwszej pomocy przedmedycznej podejmują niezbędne czynności ratujące zdrowie i życie ucznia.

3) Uczniowi nie podaje się żadnych leków bez konsultacji z rodzicami (prawnymi opiekunami).

4) Jeżeli przyczyną zdarzenia była wadliwość lub niesprawność urządzeń szkolnych, nauczyciel natychmiast zaprzestaje jego dalszego użytkowania, miejsce wypadku pozostawia się nienaruszone. Fakt ten zgłasza Dyrektorowi szkoły, który zabezpiecza sprzęt i miejsce do czasu dokonania oględzin przez zespół powypadkowy.

5. Postępowanie w sytuacji zaistnienia wypadku powodującego ciężkie uszkodzenie ciała lub ze skutkiem śmiertelnym.

1) W sytuacji, kiedy nastąpiło ciężkie uszkodzenie ciała, należy natychmiast wezwać pogotowie ratunkowe, a do czasu jego przyjazdu pielęgniarka szkolna lub osoba przeszkolona w zakresie udzielania pierwszej pomocy przedmedycznej podejmują niezbędne czynności ratujące zdrowie i życie ucznia.

2) Nauczyciel lub inny pracownik szkoły będący na miejscu zdarzenia zabezpiecza miejsce wypadku i natychmiast wzywa Dyrektora szkoły. Dyrektor zabezpiecza miejsce wypadku w sposób wykluczający dopuszczenie osób niepowołanych do czasu przybycia policji i dokonania oględzin przez zespół powypadkowy. Jeżeli czynności związanych z zabezpieczeniem miejsca wypadku nie może wykonać Dyrektor, wykonuje je upoważniony przez Dyrektora pracownik szkoły.

3) Jeżeli przyczyną zdarzenia była wadliwość lub niesprawność urządzeń szkolnych, nauczyciel natychmiast zaprzestaje jego dalszego użytkowania. Fakt ten zgłasza Dyrektorowi szkoły, który zabezpiecza sprzęt w sposób wykluczający dalsze z niego korzystanie i dostęp do niego osób niepowołanych.

4) W obu przypadkach Dyrektor szkoły informuje o zdarzeniu rodziców (prawnych opiekunów) poszkodowanego, w razie zgonu policję.

5) Do czasu przybycia policji teren wypadku pozostaje zabezpieczony tak, by było

możliwe pełne ustalenie okoliczności i przyczyn zdarzenia.

6. Postępowanie w razie wypadku poza zajęciami edukacyjnymi i poza terenem szkoły.

1) Jeżeli wypadek ma miejsce poza terenem szkoły, nauczyciel sprawujący opiekę nad uczniem podejmuje decyzję o wezwaniu pogotowia ratunkowego, a o zaistniałym wypadku telefonicznie powiadamia Dyrektora oraz rodziców (prawnych opiekunów) ucznia.

2) Jeżeli wypadek ma miejsce podczas wycieczki, wyjazdu poza szkołę wszystkie stosowne decyzje podejmuje kierownik wycieczki/imprezy w pełni odpowiedzialny za bezpieczeństwo uczniów.

3) W sytuacjach zaistnienia wypadku powodującego ciężkie uszkodzenie ciała lub zgon postępuje zgodnie z ust. 5.

7. Obowiązek powiadamiania.

1) W sytuacji udzielania pierwszej pomocy przez nauczyciela prowadzącego zajęcia z uczniami jest on zobowiązany do ustalenia opiekuna dla pozostałych uczniów.

Pozostawienie uczniów bez opieki jest niedopuszczalne.

2) Po przybyciu do szkoły rodzice (prawni opiekunowie) lub lekarz pogotowia ratunkowego przejmują odpowiedzialność za ucznia. Szkoła udziela tym osobom wszelkiej możliwej pomocy.

3) O każdym wypadku zawiadamia się niezwłocznie:

- a) rodziców (prawnych opiekunów) poszkodowanego;
- b) pracownika służby bezpieczeństwa i higieny pracy;
- c) koordynatora ds. bezpieczeństwa;
- d) organ prowadzący szkołę;
- e) radę rodziców.

4) Organ prowadzący szkołę i radę rodziców informuje się w formie zgłoszenia przekazywanego na bieżąco w wersji papierowej. Informację przygotowuje pracownik służby bhp na podstawie dokumentacji z wypadków uczniów.

5) O wypadku śmiertelnym, ciężkim i zbiorowym zawiadamia się niezwłocznie prokuratora i kuratora oświaty.

a) Za śmiertelny wypadek ucznia uważa się wypadek, w wyniku którego nastąpiła śmierć w okresie nieprzekraczającym 6 miesięcy od dnia wypadku;

b) Za ciężki wypadek ucznia uważa się wypadek, w wyniku którego nastąpiło ciężkie uszkodzenie ciała, takie jak: utrata wzroku, słuchu, mowy, zdolności rozrodczej lub inne uszkodzenie ciała albo rozstrój zdrowia, naruszające podstawowe funkcje organizmu, a także

choroba nieuleczalna lub zagrażająca życiu, trwała choroba psychiczna albo trwałe, istotne zeszpecenie lub zniekształcenie ciała;

c) Za zbiorowy wypadek uważa się wypadek, któremu uległy w wyniku tego samego zdarzenia co najmniej dwie osoby.

6) O wypadku, do którego doszło w wyniku zatrucia, zawiadamia się niezwłocznie państwowego inspektora sanitarnego.

7) Zawiadomień, o których mowa w pkt. 5 i 6, dokonuje Dyrektor lub upoważniony przez niego pracownik szkoły.

8) Nauczyciel pełniący opiekę nad uczniem w momencie wystąpienia zdarzenia, wypełnia niezwłocznie Kartę zgłoszenia wypadku ucznia (załącznik nr 1), który znajduje się w sekretariacie szkoły oraz stronie internetowej szkoły i przekazuje ją bezpośrednio pracownikowi służby bhp lub koordynatorowi ds. bezpieczeństwa.

9) Osoba będąca świadkiem wypadku (najczęściej nauczyciel, ewentualnie uczeń) wypełnia (podczas rozmowy z członkami zespołu powypadkowego) Informację świadka wypadku (załącznik nr 2).

10) Jeżeli wypadek ucznia w szkole zgłasza rodzic (prawny opiekun) poszkodowanego, ma on obowiązek wypełnić Kartę zgłoszenia wypadku ucznia.

8. Zespół powypadkowy.

1) Członków zespołu powypadkowego powołuje Dyrektor.

2) W skład zespołu wchodzi pracownik służby bezpieczeństwa i higieny pracy oraz koordynator ds. bezpieczeństwa.

3) Jeżeli z jakichkolwiek powodów nie jest możliwy udział w pracach zespołu jednej z osób powyżej wymienionych, Dyrektor powołuje w jej miejsce innego pracownika szkoły przeszkolonego w zakresie bezpieczeństwa i higieny pracy. Jeżeli w składzie zespołu nie mogą uczestniczyć ani pracownik służby bezpieczeństwa i higieny pracy ani koordynator ds. bezpieczeństwa, w skład zespołu wchodzi Dyrektor oraz pracownik szkoły przeszkolony w zakresie bezpieczeństwa i higieny pracy.

4) W składzie zespołu powypadkowego może uczestniczyć przedstawiciel organu prowadzącego, kuratora oświaty lub rady rodziców.

5) Przewodniczącym zespołu jest pracownik służby bhp, a jeżeli nie ma go w składzie zespołu – koordynator ds. bezpieczeństwa. Jeżeli w zespole nie uczestniczy ani pracownik służby bhp ani koordynator ds. bezpieczeństwa, przewodniczącym zespołu spośród pracowników szkoły wyznacza Dyrektor.

6) Zespół powypadkowy obowiązany jest:

- a) zbadać okoliczności, które mogły mieć wpływ na powstanie wypadku;
- b) wysłuchać wyjaśnień od poszkodowanego, jeśli stan jego zdrowia na to pozwala,
- c) zasięgnąć informacji od świadków wypadku,
- d) zasięgnąć opinii lekarza,
- e) zebrać inne dowody dotyczące wypadku,
- f) dokonać prawnej kwalifikacji wypadku,

g) sporządzić Protokół powypadkowy (załącznik nr 3) nie później niż w ciągu 14 dni od daty uzyskania zawiadomienia o wypadku. Przekroczenie 14 dniowego terminu może nastąpić w przypadku, gdy wystąpią uzasadnione przeszkody lub trudności uniemożliwiające sporządzenie protokołu w wyznaczonym terminie.

7) W sprawach spornych rozstrzygające jest stanowisko przewodniczącego zespołu.

8) Członek zespołu, który nie zgadza się ze stanowiskiem przewodniczącego, może złożyć zdanie odrębne, które odnotowuje się w protokole powypadkowym.

9) Przewodniczący zespołu poucza rodziców (prawnych opiekunów) poszkodowanego o przysługujących im prawach w toku postępowania powypadkowego.

9. Zatwierdzenie protokołu powypadkowego.

1) Protokół powypadkowy podpisują członkowie zespołu oraz Dyrektor szkoły po jego sporządzeniu.

2) Jeżeli do treści protokołu powypadkowego nie zostały zgłoszone zastrzeżenia przez rodziców ucznia poszkodowanego postępowanie powypadkowe uznaje się za zakończone.

3) Protokół powypadkowy sporządza się w trzech egzemplarzach, dla:

- a) rodziców poszkodowanego małoletniego;
- b) szkoły, która przechowuje go w dokumentacji powypadkowej wypadku ucznia;
- c) organu prowadzącego lub kuratora oświaty (na wniosek).

4) Z treścią protokołu powypadkowego i innymi materiałami postępowania powypadkowego zaznajamia się rodziców (prawnych opiekunów) poszkodowanego małoletniego.

5) Protokół powypadkowy doręcza się osobom uprawnionym do zaznajomienia się z materiałami postępowania powypadkowego. W ciągu 7 dni od dnia doręczenia protokołu powypadkowego osoby, o których mowa w pkt. 4 mogą złożyć zastrzeżenia do ustaleń protokołu.

6) Zastrzeżenia składa się na piśmie przewodniczącemu zespołu. Zastrzeżenia rozpatruje przewodniczący zespołu, a w przypadku dotyczącym wypadków ciężkich i śmiertelnych - organ prowadzący.

7) Zastrzeżenia mogą dotyczyć w szczególności:

a) niewykorzystania wszystkich środków dowodowych niezbędnych dla ustalenia stanu faktycznego;

b) sprzeczności istotnych ustaleń protokołu z zebrany materiałem dowodowym.

8) Po rozpatrzeniu zastrzeżeń organ prowadzący szkołę może:

a) zlecić dotychczasowemu zespołowi wyjaśnienie ustaleń protokołu lub przeprowadzenie określonych czynności dowodowych;

b) powołać nowy zespół celem ponownego przeprowadzenia postępowania powypadkowego.

10. Postanowienia końcowe.

1) Pracownik służby bhp prowadzi ewidencję wypadków uczniów w szkole w formie Rejestru wypadków uczniów (załącznik nr 4). Wpisy na bieżąco potwierdza własnym podpisem Dyrektor szkoły.

2) Rejestr wypadków służy celom statystycznym i informacyjnym przy sporządzaniu np. raportu o stanie bezpieczeństwa w szkole.

3) W sytuacji zagrożenia życia udziela się pierwszej pomocy dzieciom bez względu na światopogląd, wyznanie czy inne okoliczności zgłoszone przez rodziców (prawnych opiekunów).

4) Dyrektor omawia z pracownikami szkoły okoliczności i przyczyny wypadków oraz ustala środki niezbędne do zapobieżenia im.

5) Szkoła wyposażona jest w apteczki pierwszej pomocy przedmedycznej (również apteczki przenośne). Za wyposażenie apteczek i sprawdzanie dat ważności jej zawartości odpowiedzialna jest pielęgniarka szkolna.

6) Nauczyciele są zobowiązani do zabierania apteczek przenośnych na każde wyjście uczniów poza teren szkoły.

5.0 Dokumenty związane:

1. Ustawa o systemie oświaty z dnia 7 września 1991 r. (Dz. U. z 2015r. poz. 2156 z późn. zm.).

2. Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej i Sportu z dnia 31 grudnia 2002r. w sprawie bezpieczeństwa i higieny w publicznych i niepublicznych szkołach i placówkach (Dz. U. z 2003r. Nr 6, poz. 69).

3. Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 1 lipca 2009r. w sprawie ustalania okoliczności i przyczyn wypadków przy pracy (Dz. U. z 2009r. Nr 105, poz. 870).

4. Rozporządzenie MENiS z dnia 31 października 2018r., w sprawie bezpieczeństwa i higieny

Załącznik nr 1

ZGŁOSZENIE WYPADKU UCZNIĄ

1. Nazwisko i imię poszkodowanego ucznia.....
klasa data urodzenia..... miejsce urodzenia
adres zamieszkania poszkodowanego
..... telefon kontaktowy
2. Data wypadku godzina..... miejsce wypadku
..... rodzaj zajęć.....
Nazwisko i imię osoby sprawującej nadzór nad uczniem
.....
3. Czy osoba sprawująca nadzór nad poszkodowanym uczniem była obecna w chwili wypadku
w miejscu, w którym zdarzył się wypadek TAK/NIE Jeżeli nie, to z jakiego powodu
.....
.....
4. Rodzaj i miejsce uszkodzenia ciała
Udzielona pomoc
Kto udzielił pierwszej pomocy
5. Zgłoszenie wypadku rodzicom (prawnym opiekunom) TAK/NIE
Sposób zgłoszenia..... Powód niezgłoszenia
6. Wstępne rozeznanie przyczyn i okoliczności wypadku:

.....
.....
.....
.....
.....

7. Świadcowie wypadku:

1)

(nazwisko i imię, inne znane dane np. adres)

2)

(nazwisko i imię, inne znane dane np. adres)

.....

Data zgłoszenia wypadku

Imię i nazwisko osoby zgłaszającej wypadek

Załącznik nr 2

PROTOKÓŁ POWYPADKOWY Nr

1. Zespół powypadkowy w składzie:

1)

(imię i nazwisko, stanowisko)

2)

(imię i nazwisko, stanowisko)

dokonał w dniach ustaleń dotyczących okoliczności przyczyn wypadku,
jakemu w dniu o godz..... uległ(a)

(imię i nazwisko ucznia)

z klasy szkoły urodzony(a)

(nazwa i adres szkoły)

zamieszkały(a)

2. Rodzaj wypadku (śmiertelny, zbiorowy, ciężki,lekki)

3. Rodzaj urazu i jego opis

.....

4. Udzielona pomoc

.....

5. Miejsce wypadku

.....

6. Rodzaj zajęć

.....

7. Opis wypadku - z podaniem jego przyczyn

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

8. Imię i nazwisko osoby sprawującej nadzór nad poszkodowanym w chwili wypadku

.....

9. Czy osoba sprawująca bezpośrednią pieczę nad poszkodowanym była obecna w chwili wypadku w miejscu, w którym zdarzył się wypadek (jeżeli nie - podać, z jakiej przyczyny)

.....

.....

10. Świadkowie wypadku:

1)

(imię i nazwisko, miejsce zamieszkania)

2)

3)

11. Środki zapobiegawcze

.....

.....

12. Poszkodowanego, jego rodziców (prawnych opiekunów) zapoznano z treścią niniejszego protokołu oraz pouczono o możliwości, sposobie i terminie złożenia zastrzeżeń.

Podpis pouczonych:

1)

2)

13. Wykaz załączników do protokołu, w tym ewentualnych zastrzeżeń, jeżeli złożono je na piśmie:

1)

2)

3)

4)

14. Data podpisania protokołu:

15. Podpisy członków zespołu:

1)

2)

16. Podpis dyrektora oraz pieczęć szkoły lub placówki

Potwierdzenie przez osoby uprawnione:

1) zaznajomienia się z protokołem i innymi materiałami postępowania powypadkowego:

.....
.....
.....

2) złożenia zastrzeżeń na piśmie:

.....
.....

3) otrzymania protokołu:

.....

Załącznik

nr 3

Załącznik do protokołu nr

.....

ustalenia okoliczności i przyczyn wypadku

ucznia

INFORMACJA

świadka wypadku Pana(i).....

imię ojca ur. w

zamieszkałego(ej).....

zatrudnionego(ej) na stanowisku

na okoliczność wypadku jakiemu uległ(a) w dniu o godz.

w uczeń z klasy

(miejsce wypadku)

(imię i nazwisko ucznia)

Świadek przedstawił informację dotyczącą okoliczności zdarzenia przed zespołem powypadkowym w składzie:

1.

2.

3.

Informacja o przebiegu zdarzenia:

.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....

To wszystko, co w związku z wypadkiem ucznia
jest mi wiadome.

Na tym zakończono i po przeczytaniu podpisano

Podpisy członków zespołu powypadkowego

Czytelny podpis świadka wypadku

.....
.....

.....

Załącznik nr 4

REJESTR WYPADKÓW

Nr..... w roku szkolnym.....

uczniów szkoływ

Imię i nazwisko (wskazanie klasy lub innej jednostki podziału organizacyjnego osób pozostających pod opieką szkoły lub placówki):

Data i rodzaj wypadku:

Miejsce wypadku i rodzaj zajęć:

Rodzaj urazu i jego opis:

Okoliczności wypadku

Udzielona pomoc:

Środki zapobiegawcze, wydane zarządzenia:

Uwagi:

Podpis dyrektora szkoły lub placówki:

PROCEDURY POSTĘPOWANIA W PRZYPADKU WYSTĘPOWANIA CYBERPRZEMOCY

Szkoła Podstawowa z Oddziałami Sportowymi nr 5 w Goleniowie

Zapobieganie zjawisku cyberprzemocy

1. Przeprowadzenie rozmów i spotkań z całą społecznością szkolną (uczniami, nauczycielami i rodzicami oraz innymi pracownikami szkoły) na temat zasad korzystania i zagrożeń płynących z użytkowania różnorodnych technologii informacyjnych i komunikacyjnych.

2. Podejmowanie reakcji i działań w wypadku każdorazowego ujawnienia lub podejrzenia cyberprzemocy.
3. Zainstalowane i aktualizowane oprogramowanie zabezpieczające przed dostępem do treści w Internecie, które mogą stanowić zagrożenie dla prawidłowego rozwoju psychicznego uczniów.
4. Przypominanie o statutowym zakazie rejestracji obrazu lub dźwięku bez zgody osób, których dotyczy.
5. Udzielanie wsparcie uczniom i rodzicom poprzez zamieszczenie i aktualizowanie na stronie internetowej szkoły informacji o serwisach internetowych i organizacjach pozarządowych zajmujących się tematyka cyberzagrożeń.
6. Przestrzeganie poniższych procedur reagowania na cyberprzemoc dotyczących zachowań i działań wobec: ofiary, sprawcy, świadka.

Reagowanie na cyberprzemoc

Ustalenie okoliczności zdarzenia.

Zgłaszanie wypadków cyberprzemocy odbywa się według następującej zasady:

- uczeń ofiara lub świadek cyberprzemocy informuje wychowawcę klasy lub w wypadku jego nieobecności pedagoga szkolnego lub dyrektora szkoły o wystąpieniu takiego zjawiska,
- pedagog szkolny i dyrektor szkoły powinni dokonać analizy zdarzenia i zaplanować dalsze postępowanie,
 - do szkoły należy ustalenie okoliczności zdarzenia i ewentualnych świadków, przeprowadzenie rozmów z ofiarą, świadkami i sprawcami incydentu. Nie wolno konfrontować sprawcy z ofiarą!
- w zabezpieczeniu dowodów ważna jest rola nauczyciela informatyki, który pomoże w ustaleniu sprawcy.

Wszystkie dowody powinny być zarejestrowane, zapisane. Trzeba zanotować, kiedy je otrzymano, ich treść, adres mail, numer telefonu, adres strony internetowej, na której pojawiły się szkodliwe treści.

Działania wobec sprawcy cyberprzemocy

W przypadku, gdy sprawca cyberprzemocy jest uczniem szkoły, pedagog szkolny powinien podjąć dalsze działania:

- a) przeprowadzenie rozmowy z uczniem - sprawcą,
 - celem rozmowy powinno być ustalenie okoliczności zdarzenia, wspólne zastanowienie się nad jego przyczynami i próbowanie rozwiązania sytuacji konfliktowej,

- sprawca powinien dostać jasny i zdecydowany komunikat o tym, że szkoła nie akceptuje żadnych form przemocy,
- należy z uczniem omówić skutki jego postępowania i poinformować o konsekwencjach, jakie zostaną wobec niego zastosowane,
- sprawca powinien zostać zobowiązany do usunięcia szkodliwych materiałów z sieci,
- ważne jest znalezienie sposobów zadośćuczynienia wobec ofiary cyberprzemocy,
- jeżeli jest kilku sprawców, rozmawiać z każdym osobno
- nie konfrontować sprawcy z ofiarą.

b) powiadomienie rodziców sprawcy i omówienie z nimi zachowania dziecka:

- rodzice sprawcy powinni być powiadomieni o zdarzeniu, zapoznani z dowodami i decyzją w sprawie dalszego postępowania oraz podjętych przez szkołę środków dyscyplinarnych wobec ich dziecka,
- należy pozyskać rodziców do współpracy i ustalić jej zasady,

c) objęcie sprawcy pomocą psychologiczno- pedagogiczną:

- praca z uczniem powinna zmierzać w kierunku pomocy uczniowi w zrozumieniu zachowania, w zmianie postępowania i postawy ucznia,
- pomoc ta może być udzielona przez pedagoga szkolnego i wychowawcę,
- w szczególnym przypadku może być konieczność skierowania na dalsze badania specjalistyczne i terapię.

Środki dyscyplinarne wobec sprawcy:

a) powinno się stosować standardowe procedury stosowane wobec sprawców każdej przemocy, ale warto rozszerzyć je o czasowy zakaz korzystania z komputera , tabletu czy telefonu i to zarówno w szkole jak i w domu,

b) celem sankcji powinno być zatrzymanie przemocy, zapewnienie poczucia bezpieczeństwa poszkodowanemu uczniowi, wzbudzenie w sprawcy refleksji na temat swojego zachowania, pokazanie całej społeczności szkolnej, że cyberprzemoc nie będzie tolerowana,

c) podejmując decyzję o karze należy brać pod uwagę:

- rozmiar i rangę szkody,
- czas trwania prześladowania,
- świadomość popełnionego czynu,
- motywację sprawcy,
- rodzaj rozpowszechnionego materiału.

Działania wobec ofiary cyberprzemocy.

a) wsparcie psychiczne (ofiara każdego rodzaju przemocy potrzebuje zawsze wsparcia osoby dorosłej),

b) podczas rozmowy z uczniem, który jest ofiarą cyberprzemocy, należy zapewnić go o tym, że postąpił właściwie zgłaszając wydarzenie. Powinno mu się powiedzieć, że rozumie się, w jak trudnej jest sytuacji i zapewnić go, że nikt nie ma prawa tak się wobec niego zachowywać.

Ochrona świadków, którzy zgłaszają zdarzenie. Świadkowie powinni być objęci profesjonalną ochroną, a wszystkie działania powinny być tak prowadzone, aby zapewniały bezpieczeństwo nie tylko ofierze, ale i świadkom cyberprzemocy. Ważne jest, by w wyniku interwencji nie narażać świadka na groźby i zdarzenia ze strony sprawcy. Całe postępowanie powinno być prowadzone w sposób bardzo dyskretny.

Notatka służbowa.

Pedagog/psycholog szkolny i wychowawca zobowiązany jest do sporządzenia notatki służbowej z rozmów ze sprawcą, poszkodowanym, ich rodzicami oraz świadkami zdarzenia. Jeżeli rozmowa była np. w obecności innego nauczyciela powinien on również ją podpisać. Jeżeli zabezpieczono jakieś dowody, powinny być załączone do dokumentacji.

Zawiadomienie sądu rodzinnego i policji.

Większość incydentów można załatwić w szkole. Są jednak sytuacje wymagające powiadomienia sądu rodzinnego. Dzieje się tak, gdy rodzice odmawiają współpracy ze szkołą, a sprawca nie zaniechał dotychczasowego postępowania. Podobnie jest też, gdy szkoła wykorzysta wszystkie dostępne środki, a uczeń nie wykazuje poprawy zachowania. W wypadku bardzo drastycznych aktów agresji z naruszeniem prawa dyrektor szkoły zgłasza ten fakt policji, która prowadzi dalsze działania.

**PROCEDURY POSTĘPOWANIA W SZKOLE PODSTAWOWEJ Z
ODDZIAŁAMI SPORTOWYMI NR 5 W GOLENIOWIE W SYTUACJI:**

**CHORÓB PRZEWLEKŁYCH
ASTMY OSKRZELOWEJ
CUKRZYCY
HIPOGLIKEMII
AUTYZMU DZIECIĘCEGO I ZESPOŁU ASPERGERA
DEPRESJI
ADHD
HEMOFILII
PADACZKI**

Choroba przewlekła to proces patologiczny trwający ponad 4 tygodnie, cechujący się brakiem nasilonych objawów chorobowych. W przebiegu chorób przewlekłych mogą nastąpić zaostrzenia objawów, zmniejszenie się ich lub czasowe ustąpienie”

W przeciwdziałaniu tym konsekwencjom oprócz rodziców, lekarzy czy psychologów, ogromną rolę odgrywają nauczyciele. Podczas lekcji i innych zajęć w szkole, w klasie, podczas wycieczek i bezpośrednich rozmów z dzieckiem mogą pomóc mu w poradzeniu sobie z wieloma psychologicznymi i społecznymi skutkami choroby. Mogą też wzbudzić w dziecku motywację do działania, rozbudzić pasję i zainteresowania, stworzyć wiele sytuacji, w których dziecko będzie mogło wykazać się samodzielnością i pomysłowością oraz osiągnąć sukces.

Przeciwdziałanie niekorzystnym skutkom choroby przewlekłej, polega między innymi na udzielaniu dziecku i jego rodzinie pomocy w budowaniu nowej koncepcji życia z chorobą i pomimo choroby. W wielu wymienionych obszarach bardzo pomocny może być nauczyciel — wychowawca, który jest na co dzień blisko swojego ucznia, zna dziecko, jego chorobę oraz problemy, z którymi się na co dzień spotyka. Zna także zainteresowania, uzdolnienia, możliwości a także specjalne potrzeby swojego ucznia. Dzięki temu, wraz z całym gronem pedagogicznym a także specjalistami (lekarzami, psychologami) i rodzicami, może stworzyć całościowy plan pomocy i wsparcia dla dziecka na terenie swojej szkoły. Pozwoli to na zapewnienie choremu uczniowi odpowiedniej opieki i poczucia bezpieczeństwa oraz odpowiednich warunków do nauki i rozwoju.

1. Co szkoła powinna wiedzieć

- Krótka historia choroby
- Specjalne potrzeby dziecka
- Procedury medyczne wymagające wykonania w trakcie pobytu dziecka w szkole
- Specjalne potrzeby dietetyczne
- Potrzeby związane z transportem

- Główne problemy dziecka i konieczne środki ostrożności
- Plan postępowania i procedury wymagane w nagłych sytuacjach
- Osoby i instytucje, z którymi trzeba się skontaktować
- Podział zadań i zakresu odpowiedzialności

Obowiązkiem dorosłych jest tworzenie w szkole, w przedszkolu i w domu rodzinnym takich warunków, aby wszystkie dzieci, niezależnie od tego czy są chore, czy zdrowe, mogły czuć się bezpiecznie, uczyć się, bawić i rozwijać. Aby sprostać tym zadaniom trzeba:

- Poznać swojego ucznia;
- Poznać istotę jego choroby;
- Poznać rodziców i nawiązać z nimi stałą współpracę.

Główne procedury pomocy przewlekle choremu dziecku możliwe do zrealizowania w szkole:

- Zapewnienie poczucia bezpieczeństwa psychicznego i fizycznego oraz zaufania do grupy i nauczyciela.
- Pomoc w pokonywaniu trudności, uczenie samodzielności oraz nowych umiejętności.
- Budowanie dobrego klimatu i przyjaznych relacji w zespole klasowym, zapobieganie konfliktom.
- Przygotowanie dzieci zdrowych na spotkanie chorego kolegi, pomoc w akceptacji ewentualnych odmienności. Poinstruowanie uczniów, jak należy chronić chorego kolegę i w jaki sposób można mu pomagać. Zawarcie na ten temat umowy z klasą.
- Traktowanie chorego dziecka jako pełnoprawnego członka zespołu klasowego, na równi z innymi dziećmi, z takimi samymi prawami i obowiązkami.
- Uwrażliwienie dzieci zdrowych na potrzeby i przeżycia dziecka chorego.
- Uwrażliwienie dziecka chorego na potrzeby i przeżycia innych dzieci.
- Motywowanie do kontaktów i współdziałania z innymi dziećmi. Wzmacnianie poczucia własnej wartości. Przydzielanie dziecku choremu odpowiednich do jego możliwości zadań i ról społecznych w zabawach i organizowanych zajęciach.
- Rozwijanie zainteresowań, talentów i samodzielności dziecka.
- Dostarczanie wielu różnorodnych możliwości do działania i osiągnięcia sukcesów.
- Motywowanie do aktywności — dostarczanie dziecku wzmocnień i gratyfikacji poprzez chwalenie, nagradzanie, akcentowanie sukcesów i mocnych stron, a także eksponowanie tych dyspozycji dziecka, które mogą zwiększyć jego atrakcyjność w grupie.
- Umożliwianie przeżywania przyjemnych uczuć takich jak satysfakcja, poczucie dumy czy radości.
- Zapewnienie dziecka o tym, że jest lubiane i dla nas ważne.
- Pomoc w nadrabianiu zaległości szkolnych, dostosowanie wymagań do aktualnych możliwości

psychofizycznych dziecka.

- Zachęcanie dziecka do tworzenia planów i myślenia o przyszłości oraz pomaganie w ich realizacji. Ukazywanie atrakcyjności nowych działań i zadań na ogół innych bądź alternatywnych wobec dotychczasowych (aktualnie niedozwolonych).
- Wyrabianie w dziecku poczucia wpływu na zdarzenia poprzez szukanie i wskazywanie mu takich sfer i obszarów aktywności, w których jest to możliwe.
- Wykazywanie zainteresowania sprawami dziecka — jego samopoczuciem, terminem badań kontrolnych i wynikami badań, nastrojem, sytuacją domową, a także sprawami niezwiązanymi z chorobą. Tak, by dziecko czuło, że jest dla nas ważne i wartościowe.
- Uczenie dzieci rozmawiania o uczuciach i trudnych sprawach.

Postępowanie w przypadku wystąpienia duszności u dziecka z astmą oskrzelową

W przypadku duszności o dużym nasileniu powinno się wezwać Pogotowie Ratunkowe. W czasie oczekiwania na przyjazd karetki pogotowia dziecko wymaga ciągłego nadzoru osoby dorosłej. Dodatkowo bardzo ważne jest zapewnienie dziecku spokoju oraz odizolowanie od osób trzecich.

Plan postępowania w napadzie astmy w szkole

Objawy

- Męczący, suchy kaszel
- Świszczący, głośny oddech
- Przyspieszenie oddechu
- Trudności w oddychaniu, uczucie ucisku w klatce piersiowej
- Trudności w mówieniu z powodu skróconego oddechu
- Poruszanie skrzydełkami nosa przy oddychaniu
- Wciąganie dołka jarzmowego, nadmierne ruchy klatki piersiowej przy oddychaniu
- Sine usta, paznokcie

Postępowanie

- Podaj dziecku 2 wdechy salbutamolu (przez komorę pośrednią z maską lub ustnikiem jeśli to możliwe) w odstępie 10—20 sekund.
- WEZWIJ POGOTOWIE RATUNKOWE.
- Pozwól dziecku odpocząć i przyjąć dowolną pozycję ciała.
- Nie zmuszaj dziecka do położenia się (w czasie napadu duszności zazwyczaj dziecko woli siedzieć i podpierać się rękami).
- Zachowaj spokój i zachęcaj dziecko do spokojnego oddychania
- Uważnie obserwuj dziecko i nigdy nie pozostawiaj go bez opieki osoby dorosłej.

- Skontaktuj się z rodzicami dziecka.
- Co 10 minut oceniał stan dziecka. Jeśli duszność się nie zmniejsza podaj kolejne 2 dawki salbutamolu i powtarzaj tę procedurę aż do przybycia pogotowia.

Cukrzyca to „grupa chorób metabolicznych charakteryzujących się hiperglikemią (wysoki poziom glukozy we krwi), wynikającą z defektu wydzielania i/lub działania insuliny (jedyny hormon powodujący obniżenie poziomu glukozy we krwi). Przewlekła hiperglikemia wiąże się z uszkodzeniem, zaburzeniem czynności i niewydolnością różnych narządów, szczególnie oczu, nerek, nerwów, serca i naczyń krwionośnych”. W chwili obecnej wśród dzieci i młodzieży chorych na cukrzycę w Polsce dominuje (około 90%) cukrzyca typu 1 — ten typ cukrzycy ma podłoże genetyczne oraz autoimmunologiczne. Pozostałe 10% pacjentów choruje na inne typy cukrzycy, np. cukrzycę typu 2. Cukrzyca typu 2 w polskiej populacji wieku rozwojowego nie stanowi jeszcze tak ogromnego problemu medycznego i społecznego. Środowisko szkolne, wspólnie z pracownikami służby zdrowia i mediami, ma ważny i istotny udział w promowaniu zachowań prozdrowotnych.

Cukrzyca NIE jest chorobą zakaźną, NIE można się nią „zarazić” przez kontakt z osobą chorą!

U chorych na cukrzycę typu 1 dochodzi do zniszczenia komórek beta trzustki, które jako jedyne produkują w organizmie człowieka insulinę. Ten rodzaj cukrzycy od początku leczenia wymaga podawania insuliny, która jest lekiem ratującym życie. Cukrzyca typu 1 jest chorobą, która — od chwili rozpoznania — trwa przez całe życie pacjenta. Umiemy ją skutecznie leczyć, ale nie można jej, jeszcze w chwili obecnej wyleczyć.

W szkole powinien znajdować się „kącik” dla ucznia z cukrzycą, czyli ustronne miejsce (np. w gabinecie pielęgniarskim, albo w klasie lekcyjnej), w którym dziecko z cukrzycą będzie mogło spokojnie, bezpiecznie i higienicznie wykonać badanie krwi oraz wykonać wstrzyknięcia insuliny (w przypadku stosowania penów). Powyższych czynności nie powinno się wykonywać w pośpiechu czy w ukryciu (na korytarzu szkolnym, w ubikacji). Dobrze byłoby, aby w klasie, w której dziecko najczęściej ma zajęcia przeznaczyć jedną szafkę, w której mogłoby przechowywać najpotrzebniejsze rzeczy.

NIEZBĘDNIK SZKOLNY, czyli co uczeń z cukrzycą zawsze powinien mieć ze sobą w szkole:

- pen — „wstrzykiwacz” z insuliną (krótko- lub szybko- działającą),
- pompę insulinową z drenem i wkłuciem podskórnym (jeśli dziecko leczone jest przy pomocy pompy insulinowej),
- nakłuwacz z zestawem igieł,
- glukometr z zestawem pasków oraz gazików,

- plastikowy pojemnik na zużyte igły i paski,
- drugie śniadanie lub dodatkowe posiłki przeliczone na wymienniki np. przeznaczone na „zabezpieczenie” zajęć wf w danym dniu,
- dodatkowe produkty (soczek owocowy, tabletki z glukozą) - plecak z niezbędną zawartością.
- informację w postaci kartki lub bransoletki na rękę, która informuje, że choruje na cukrzycę (są one dostępne w poradniach diabetologicznych),
- glukagon (zastaw w pomarańczowym pudełku).

Ustal z rodzicami chorego dziecka, jaki rodzaj aktywności fizycznej jest dla niej/niego najbardziej wskazany oraz jak należy postępować w przypadku podjęcia wysiłku.

Ważne jest także by:

- każdy uczeń chory na cukrzycę, podczas takich zajęć jak lekcje w-f w szkole, wędrowki w plenerze, biegi przełajowe, pływanie, wycieczka szkolna, przebywał w towarzystwie kolegi lub koleżanki znającej zasady postępowania w czasie niedocukrzenia,
- podczas wykonywania aktywności fizycznej w najbliższym otoczeniu chorego dziecka powinien znajdować się jego glukometr oraz szybko przyswajalne węglowodany (sok owocowy, posłodzona herbata, płynna glukoza). Samokontrola to zespół decyzji i czynności wykonywanych przez pacjenta (lub jego najbliższe otoczenie: rodziców/opiekunów), których celem jest prawidłowe leczenie cukrzycy.

Do działań w ramach samokontroli należą:

- badanie krwi i moczu (patrz rozdziały — samokontrola glikemii oraz samokontrola cukromoczu i ketonurii),
- zapisywanie wyników badania krwi i moczu w dzienniczku samokontroli,
- prawidłowa interpretacja wyników badania krwi i moczu — pozwala ona na właściwe modyfikowanie insulinoterapii, czyli dokładne dostosowanie dawki insuliny do spożywanych posiłków oraz planowanego wysiłku fizycznego,
- prawidłowe komponowanie posiłków pod względem ich składu jakościowego i ilościowego,
- prawidłowe i bezpieczne wykonanie wysiłku fizycznego,
- obserwacja objawów, jakie pojawiają się przy hipo- i hiperglikemii.

Poproś rodziców chorego dziecka o pisemną informację na temat jego sposobu odżywiania, ze szczególnym uwzględnieniem następujących informacji:

- liczby planowanych posiłków w szkole oraz godziny ich spożycia,

- ilości spożywanych, na każdy posiłek w szkole, wymienników węglowodanowych (WW), a dla dzieci leczonych za pomocą pompy także wymienników białkowo-tłuszczowych (WBT),
- czy dziecko przynosi posiłki z domu, czy zaopatruje się w stołówce szkolnej,
- czy do danego posiłku należy podać insulinę (bolus)? Jeżeli tak, to ile jednostek i o której godzinie?

Poproś rodziców dziecka, aby pokazali Ci jak prawidłowo powinien być wykonany pomiar glikemii za pomocą glukometru oraz ustal z nimi, kiedy taki pomiar powinien mieć miejsce w szkole.

Nauczyciel powinien otrzymać od rodziców dziecka z cukrzycą typu 1 następujące informacje, najlepiej pisemną „ściągawkę”:

- Jaką metodą leczone jest dziecko (insulina podawana penami/pompą? jeżeli penami — ile iniekcji dziennie? kiedy? jaki preparat insuliny otrzymuje dziecko?).
- Jak wygląda żywienie dziecka: ile i jakie posiłki dziecko ma zjadać w szkole (godziny spożycia posiłku z informacją ile wymienników ma się w nich znajdować).
- Jakiego rodzaju produkty spożywcze są zalecane dla dziecka, a jakich powinno unikać.
- Do których posiłków dziecko ma otrzymać insulinę (ile jednostek).
- Ile razy i kiedy dziecko ma badać poziom glikemii we krwi.
- Na jakie sytuacje nauczyciel ma szczególnie zwrócić uwagę.
- Jakie są typowe objawy hipoglikemii.
- Jaki jest prawidłowy zakres wartości glikemii (przed posiłkiem, przed i w trakcie wysiłku fizycznego).
- Co robić w razie wystąpienia objawów hipoglikemii.
- Co robić, kiedy poziom glukozy jest wysoki?

Hipoglikemia (niedocukrzenie) Jest to niebezpieczna sytuacja, która wymaga natychmiastowego działania. Niedocukrzenie to krytyczny spadek poziomu glukozy we krwi, który stwarza realne zagrożenie dla organizmu. Właściwe i szybkie postępowanie zabezpiecza pacjenta przed ciężkim niedocukrzeniem, które jest stanem zagrożenia życia. Dlatego też, bardzo ważne jest odpowiednio wczesne rozpoznanie objawów hipoglikemii i właściwa reakcja we wczesnym etapie po to, aby nie dopuścić do rozwoju ciężkiego niedocukrzenia. O możliwości wystąpienia hipoglikemii powinno być poinformowane dziecko chore na cukrzycę, jego rodzina oraz osoby, z którymi dziecko przebywa w szkole, na zajęciach rekreacyjnych oraz inni ludzie znajdujący się w otoczeniu osoby z

cukrzycą. O hipoglikemii mówimy wtedy, gdy poziom cukru we krwi spadnie poniżej 60 mg/dl.

Objawy hipoglikemii:

- bladość skóry,
- nadmierna potliwość,
- drżenie rąk,
- ból głowy, brzucha,
- tachykardia (szybkie bicie serca),
- uczucie silnego głodu/wstręt do jedzenia,
- problemy z koncentracją, niemożność skupienia się i zapamiętania,
- chwiejność emocjonalna, nadpobudliwość, niepokój,
- nietypowe dla dziecka zachowanie / nagła zmiana nastroju,
- napady agresji lub wesołkowatości przypominające stan upojenia alkoholowego,
- zaburzenia mowy, widzenia i równowagi,
- uczeń staje się niegrzeczny, a nawet agresywny.

Co należy zrobić przy podejrzeniu hipoglikemii:

- ułożyć dziecko na boku,
- wstrzyknąć domięśniowo glukagon (patrz niżej). Zastrzyk z glukagonem może podać pielęgniarka szkolna, ale możesz to zrobić sam – jest to zastrzyk ratujący życie,
- wezwać pogotowie ratunkowe,
- skontaktować się z rodzicami dziecka,
- po podaniu glukagonu dziecko powinno odzyskać przytomność po kilkunastu minutach. Glukagon to hormon wytwarzany u każdego człowieka w komórkach alfa w trzustce.
- dopiero, gdy dziecko odzyska przytomność i będzie w dobrym kontakcie można mu podać węglowodany doustnie (sok, coca-cola, tabletki glukozy).

W trakcie egzaminu, na lekcji wychowania fizycznego czy na wycieczce szkolnej.

Pamiętaj, że dziecko z cukrzycą typu 1 powinno mieć szczególne prawa w trakcie egzaminów. Jak już wiesz, specyfiką cukrzycy typu 1 jest to, że u chorego dziecka mogą występować wahania poziomu glukozy we krwi. Sytuacje stresowe (a każdy egzamin do takich należy), zwiększają ryzyko wystąpienia nieprawidłowych glikemii. Z tego powodu dziecko z cukrzycą typu 1 ma prawo do tego, aby mieć przy sobie podczas egzaminu następujące rzeczy:

- zestaw do badania krwi (glukometr, paski, nakłuwacz, gaziki, lancety) oraz paski do badania moczu,

- peny lub pompę do podania insuliny,
- węglowodany proste na wypadek hipoglikemii,
- posiłek, który powinien spożyć w trakcie egzaminu (jeżeli taki jest schemat jego leczenia).

Dziecko z cukrzycą musi mieć możliwość zbadania sobie stężenia glukozy w czasie egzaminu i adekwatnego zareagowania na otrzymany wynik (albo zjedzenia czegoś w przypadku hipoglikemii, albo podania korekcyjnej dawki insuliny w przypadku hiperglikemii). W przypadku utrzymującej się hiperglikemii, dziecko może mieć potrzebę wyjścia do toalety.

Ruch jest formą leczenia cukrzycy! Zwolnienie na stałe z zajęć wychowania fizycznego, tylko z powodu cukrzycy typu 1, jest rzadkością (tylko na wyraźne zalecenie lekarza prowadzącego). Ważne jest, aby każde dziecko z cukrzycą mogło uczestniczyć w zajęciach wf razem ze swoimi rówieśnikami. Podczas aktywności fizycznej dochodzi do obniżenia poziomu glukozy we krwi. U dziecka z cukrzycą może to doprowadzić do hipoglikemii. Niektóre dzieci przed wf-em mogą spożyć dodatkowy posiłek.

Wycieczki szkolne są ogromną atrakcją dla dzieci i młodzieży. Często oczekiwane przez cały rok, stanowią wyjątkowo dobrą okazję do bycia razem z rówieśnikami i nauczycielem poza formalnymi sytuacjami, jakie mają miejsce w szkole. Nie istnieją żadne racjonalne powody do tego, aby wykluczyć dziecko z udziału w wycieczce tylko dlatego, że jest chore na cukrzycę. Ostateczna decyzja co do udziału w wycieczce szkolnej dziecka z cukrzycą, pozostaje oczywiście w gestii jego rodziców/opiekunów.

Autyzm dziecięcy i zespół Aspergera należą do grupy tzw. całościowych zaburzeń neurorozwojowych, do których zaliczane są również specyficzne trudności szkolne oraz specyficzne zaburzenia rozwoju funkcji ruchowych. Zaburzenia te charakteryzują się brakiem odpowiednich dla wieku umiejętności uwarunkowanych dojrzewaniem mózgu. Zaburzenia w rozwoju dotyczą wielu sfer rozwoju i funkcjonowania dziecka. W przypadku autyzmu dziecięcego i zespołu Aspergera objawy dotyczą:

- zaburzeń interakcji społecznych;
- zaburzeń porozumiewania (dwustronnej komunikacji słownej i bezsłownej);
- występowania powtarzających się, ograniczonych i stereotypowych wzorców zachowań, zainteresowań i aktywności.

Zespół Aspergera jest najłagodniejszą formą całościowych zaburzeń rozwoju.

Skutkiem zaburzeń tych funkcji jest impulsywność, brak hamowania reakcji, zachowanie zdeterminowane przez bodziec, niezdolność do wykonania złożonych zadań bez podpowiedzi,

skłonność do powtarzania tych samych działań (persewercje), stereotypowe, sztywne wzorce zachowań. Dodatkowo, problemem są zaburzenia dotyczące odbioru bodźców objawiające się nadwrażliwością lub zmniejszoną wrażliwością na docierające do dziecka bodźce wzrokowe, słuchowe, zapachowe, dotykowe.

Wskazówki ogólne dla nauczyciela w pracy z dzieckiem:

- dostosuj do indywidualnych potrzeb ucznia miejsca nauki i proces nauczania;
- pomóż dziecku w nabywaniu umiejętności w zakresie „funkcji wykonawczych”, takich jak umiejętności organizacyjne i umiejętności uczenia się;
- stosuj model edukacji opartej na doświadczeniu; informacje słowne poprzyj tekstem pisanym albo obrazem, ilustracją, filmem;
- przedstawiaj nowe pojęcia lub materiał abstrakcyjny w sposób możliwie najbardziej konkretny;
- kreatywnie wykorzystaj zainteresowania ucznia, np. jeżeli interesują go dinozaury pozwól mu liczyć dinozaury, a nie np. kredki i ołówki; jeżeli to możliwe, łącz nowe zagadnienia z zainteresowaniami dziecka;
- pracuj z uczniem w oparciu o tzw. pozytywne wzmocnienia — pochwały, nagradzanie, pozytywną więź z dzieckiem;
- wdrażaj i oczekuj od ucznia przestrzegania zasad panujących w szkole;
- pomóż mu w sytuacjach przeżywanego stresu poprzez przewidywanie, zapobieganie, rozumienie przyczyn i rozwiązywanie stresujących sytuacji;
- wspieraj i umożliwiał dziecku kontakty społeczne;
- pamiętaj, że nie ma potrzeby wspierania ucznia w sferach, w których radzi sobie dobrze i stopniowo w tych obszarach ograniczaj udzielaną mu pomoc;
- w ocenianiu oddzielaj te obszary, w których trudności wynikają z zaburzeń;
- nie karz dziecka za objawy choroby;
- chroń dziecko przed przemocą rówieśników.

Depresja

- Depresja jest chorobą, która występuje również u dzieci.
- Drażliwość i trudne zachowania mogą świadczyć o depresji dziecięcej.
- Najczęściej chorują nastolatki, rzadziej dzieci młodsze.
- Z depresją związane jest poważne ryzyko popełnienia przez dziecko samobójstwa.
- Główną metodą leczenia depresji u dzieci jest psychoterapia, dodatkową — leki.

- Depresja u dzieci jest chorobą uleczalną.
- Leczeniem depresji dziecięcej zajmują się psychiatrzy dziecięcy, psychoterapeuci, psychologowie.
- Pomoc dziecku z depresją zaczyna się od zrozumienia jego choroby.

Uwaga nauczycielu!

- Zanim przystąpisz do rozmowy z dzieckiem, spędź kilka chwil ze sobą: zastanów się nad swoją reakcją, nastawieniem do dziecka i przemyśl, w jaki sposób chcesz z nim rozmawiać.
- Unikaj wypytywania, aby uczeń nie poczuł się jak na „przesłuchaniu”. Natomiast wyrażaj swoją gotowość do wysłuchania go („Chcę Ci powiedzieć, że jeśli będziesz chciał o czymś ze mną porozmawiać, to zawsze znajdę czas, aby Cię wysłuchać.”; „Ważne jest dla mnie, żebyś się dobrze czuł w szkole. Czy potrzebujesz czegoś z mojej strony, czy mogę coś dla Ciebie zrobić?”).
- Jeśli nie rozumiesz czegoś w wypowiedzi ucznia, doprecyzuj, zadając dodatkowe pytania („Co się dokładnie stało?” „Czy możesz podać jakiś przykład zachowań, o których wspomniałeś?”). Unikaj zgadywania, o co uczniowi mogło chodzić. • Nie krytykuj i nie podważaj prawdziwości tego, co uczeń mówi o swoim przeżywaniu rzeczywistości szkolnej (unikaj sformułowań typu „Nie wygłupiaj się — przecież nic takiego się nie stało”). Sprawdzaj, jakie znaczenie dla ucznia mają określone zdarzenia i jak uczeń je przeżywa („Co to dla Ciebie oznaczało?”).
- Interesuj się uczniem na co dzień, niezależnie od jego nastroju, a nie tylko wówczas, kiedy widzisz niepokojące objawy.
- Na przykład, jeśli zachowanie dziecka budzi niepokój, nauczyciel może dyskretnie zapytać je o samopoczucie. Może powiedzieć, jakie objawy go niepokoją: „Wydajesz mi się od jakiegoś czasu smutny/ rozdrażniony. Nie bawisz się z kolegami tak, jak to było kiedyś. Siedzisz sam na przerwie. Co się wydarzyło? Chciałabym z Tobą o tym porozmawiać...”. Nie należy natomiast od razu pytać, np. czy w domu źle się dzieje?

POSTĘPOWANIE W PRZYPADKU WYSTĄPIENIA U UCZNIĄ CZYNNIKÓW WSKAZUJĄCYCH NA RYZYKO ZACHOWAŃ SAMOBÓJCZYCH:

1. O wysokim ryzyku zachowań samobójczych świadczyć może wystąpienie przynajmniej jednego z poniższych czynników:

- mówienie o poczuciu beznadziejności, bezradności, braku nadziei,
- mówienie wprost lub bezpośrednio o samobójstwie, pisanie listów pożegnalnych lub testamentu,

pozbywanie się osobistych i cennych dla ucznia przedmiotów,
unikanie kontaktów z bliskimi kolegami, izolacja, zamykanie się w sobie,
zaniechanie zajęć, które dotychczas sprawiały uczniowi przyjemność,
przejawianie dużych zmian w charakterze, w nastroju, występowanie nietypowych zachowań,
przejawianie innych zachowań ryzykownych: okaleczanie się, zażywanie narkotyków, spożywanie alkoholu,
przejawianie zainteresowania tematyką śmierci i umierania,
podejmowanie w przeszłości prób samobójczych,
fascynacja znanymi osobami, które popełniły samobójstwo,

2. Po zdiagnozowaniu sytuacji zagrożenia wychowawca/nauczyciel/pedagog/psycholog podejmują działania interwencyjne:

jednoznacznie ustalają, które ww czynniki występują u ucznia,
przeprowadzają analizę sytuacji szkolnej i rodzinnej ucznia,
przekazują informację o zagrożeniu rodzicom i dyrektorowi szkoły,
proponują pomoc specjalistów,
informują kuratora sądowego o sytuacji jeśli rodzina objęta jest nadzorem.

Postępowanie w przypadku powzięcia informacji, że uczeń zamierza popełnić samobójstwo (informacja od samego ucznia, kolegów, rodziny, osób postronnych)

1. Po zdiagnozowaniu sytuacji zagrożenia wychowawca/nauczyciel/pedagog/psycholog szkolny podejmuje następujące działania:

nie pozostawiają ucznia samego, próbują przeprowadzić go w ustronne, bezpieczne miejsce,
informują o zainstniałej sytuacji i zagrożeniu rodziców, opiekunów prawnych,
przekazują dziecko pod opiekę rodziców, opiekunów prawnych lub jeżeli przyczyną zagrożenia jest sytuacja domowa ucznia odpowiedni instytucjom np. policji,
proponują rodzinie dziecka pomoc specjalistyczną,

Postępowanie w przypadku powzięcia informacji, że uczeń podjął próbę samobójczą

1. Po powzięciu informacji, że uczeń podjął próbę samobójczą dyrektor szkoły/wychowawca/pedagog/psycholog szkolny podejmują następujące działania:

jeżeli próba samobójcza ma miejsce w szkole, wychowawca/ nauczyciel/pracownik powiadamia o tym fakcie dyrektora szkoły a ten rodzica/opiekuna prawnego oraz służby medyczne,

dyrektor szkoły/pedagog/psycholog oraz wychowawca dokonują oceny sytuacji, zapewniają uczniowi opiekę, udzielają wsparcia,

dyrektor szkoły/wychowawca/pedagog/psycholog szkolny przekazują rodzicom informacje dotyczące pomocy psychologiczno-pedagogicznej i specjalistycznej,

jeżeli próba samobójcza ma miejsce w domu, a rodzic poinformował o zajściu szkołę, dyrektor/ pedagog/psycholog szkolny jak najszybciej przekazują rodzicom informacje pomocy psychologiczno-pedagogicznej i psychiatrycznej.

o próbie samobójczej dyrektor informuje Zespół Wychowawczy w celu podjęcia wspólnych działań przez wszystkich nauczycieli oraz obserwacji zachowania ucznia po jego powrocie do szkoły,

w przypadku śmierci ucznia, w wyniku samobójstwa, na terenie szkoły dyrektor szkoły informuje policję, organ prowadzący i nadzorujący szkołę o zaistniałej sytuacji.

Zespół nadpobudliwości psychoruchowej z deficytem uwagi (Attention Deficit Hyperactivity Disorder — **ADHD**) wzbudza wśród polskich nauczycieli, psychologów i innych osób pracujących z dziećmi wiele kontrowersji. Dzieci z ADHD zachowują się tak samo jak inne dzieci, jednak część ich zachowań można wyjaśnić objawami zaburzenia i reagować na nie zgodnie z sugestiami. Zespół nadpobudliwości psychoruchowej może być zaburzeniem wpływającym na dalsze losy życiowe osoby nim dotkniętej. Z tego względu, niezbędne jest wczesne wprowadzanie skutecznych metod radzenia sobie z objawami tego zaburzenia, aby zapobiec rozwojowi zaburzeń opozycyjno-buntowniczych lub zaburzeń zachowania. Ze względu na powszechność tego zaburzenia, niezbędne jest przygotowanie otoczenia dziecka do możliwości wystąpienia deficytów, oraz — jeżeli się pojawią — zapewnienie dziecku właściwej opieki i warunków optymalnego rozwoju. Skuteczne przeciwdziałanie skutkom nieprawidłowo leczonego lub nielezonego ADHD oraz zapobieganie występowaniu trudnych zachowań dzieci pozostaje w znacznej mierze zadaniem środowiska szkolnego — nauczycieli i opiekunów ucznia.

ISTOTNE UWAGI DLA NAUCZYCIELI i OPIEKUNÓW:

1. ADHD nie jest synonimem niegrzecznego dziecka. Nieposłuszeństwo jest WYUCZONYM zachowaniem. Jak zatem rozróżnić co jest nieposłuszeństwem, a co jest objawem ADHD? Na to pytanie nie da się udzielić prostej odpowiedzi, dlatego proponujemy, aby kolejno:

- Każde trudne zachowanie traktować początkowo jako niepożądane, ale niezależne od dziecka.
- Wprowadzić oddziaływania „ułatwiające” (na przykład: w przypadku braku podręcznika

umożliwić dziecku skorzystanie z innego, poprosić rodziców o dopilnowanie żeby zabierało potrzebne rzeczy).

- Wprowadzić system nagród ukierunkowany na całą klasę (na przykład: zwolnić z jednego zadania domowego dzieci, które przyniosły podręcznik).
- Upewnić się, że oddziaływania ułatwiające i nagrody są stosowane.
- W przypadku braku poprawy, niepożądane zachowanie traktować jako przejaw nieposłuszeństwa i dodać system konsekwencji.

2. Jednym z podtypów ADHD jest podtyp z przewagą zaburzeń koncentracji uwagi, bez nadruchości i impulsywności. Występuje on częściej u dziewcząt i często pozostaje nieleczony, ponieważ takie dziecko „jest grzeczne” i nie przeszkadza otoczeniu. Etykieta „zdolne ale leniwe” nierzadko jest synonimem ADHD!!!

3. ADHD nie zwalnia z obowiązku szkolnego, konieczności bycia posłusznym i punktualnym. Diagnoza oznacza tylko tyle, że otoczenie dziecka musi zastosować odpowiednie strategie radzenia sobie z objawami.

4. Strategie stosowane w opiece nad dzieckiem z ADHD są skuteczne także w odniesieniu do innych dzieci. Nie należy zatem czekać na opinię z poradni psychologiczno-pedagogicznej. Dziecko ze złamaną nogą nie potrzebuje opinii, aby nie ćwiczyć na lekcjach wychowania fizycznego.

5. Dzieci z ADHD, ponieważ są impulsywne, NIE UCZĄ SIĘ NA KARACH. Motywacja i nagradzanie działa na nie najskuteczniej.

6. Współpraca z rodzicami jest niezbędna, ale przy zachowaniu zasady: Domeną działań nauczyciela jest szkoła, działań rodziców — dom. Nie jest możliwe aby rodzic miał wpływ na to, czy dziecko chodzi po klasie lub trzyma nogi na stole podczas lekcji matematyki, tak samo jak szkoła nie ma wpływu na to, czy dziecko myje wieczorem zęby lub odmawia w domu jedzenia.

7. ADHD nie jest wskazaniem do nauczania indywidualnego.

8. Większość osób cierpiących na ADHD nie wyrasta z objawów. Z tego względu opieka nad takim dzieckiem trwa przez cały proces edukacji.

9. ADHD jest zaburzeniem ujawniającym się w nudnych sytuacjach. Ważne jest zatem, by w szkole nie było nudno.

10. U większości dzieci z ADHD występuje dysleksja lub dysgrafia. Przy takich deficytach dziecko szybko przestaje lubić szkołę i zaczyna się buntować przeciwko niej, zwłaszcza wtedy, gdy otoczenie wymaga od niego wyłącznie wykorzystywania umiejętności, które są zaburzone nie z jego winy.

ZASADY NAGRADZANIA DZIECKA Z ADHD W SZKOLE.

1. Zawsze można nagrodzić za coś dziecko.
2. Nagroda musi być atrakcyjna dla dziecka i realna do zrealizowania dla dorosłego. Co może być nagrodą i jednocześnie nic nie kosztuje?
 - wszelkie małe nagrody z obszaru wolności od nauki i nauczycieli (np. 5 minut wolnej lekcji dla całej klasy, podczas której dzieci dowolnie spędzają czas);
 - zwolnienie z obowiązku;
 - nadanie przywileju na krótki czas (np. jutro nie jesteś odpytywany);
 - umożliwienie zrobienia czegoś, co jest z reguły zakazane (np. skorzystanie z internetu podczas przerwy). Umożliwienie zrobienia czegoś zakazanego jest atrakcyjną nagrodą dla każdego dziecka. Osobą, która dysponuje nagrodą jest nauczyciel, a zatem to on decyduje i wyznacza ramy „wypłacania nagrody”.
3. Obowiązujący system nagród musi dotyczyć całej klasy!!!
4. zasady otrzymywania nagród, muszą być dostosowane do konkretnego ucznia, czyli leżeć w obszarze jego zainteresowań. Przykład: zwolnienie z pracy domowej po punktualnym przyjściu na 90% lekcji i napisaniu kompletnych notatek (przy założeniu, że dziecko spóźnia się na 50% lekcji i brakuje mu 25% notatek).
5. Nagroda powinna być wprowadzana wtedy, gdy pojawi się pożądane zachowanie. Przykład: uczeń słyszy pochwałę ustną: „piszesz, cieszę się” wtedy, gdy nauczyciel widzi, że uczeń rzeczywiście pisze.
6. Nagroda nie może służyć manipulacji. Przykład: nauczyciel obiecuje uczniowi (który nie zna jego intencji) uczestnictwo w wycieczce PO TO, żeby zachowywał się spokojnie na lekcji.
7. Nagroda nie może być formą przekupstwa. Przykład: nagrodą za właściwe zachowanie jest skreślenie punktów ujemnych.
8. **WARTO JAK NAJCZĘŚCIEJ NAGRADZAĆ DZIECKO !!!**

Hemofilia jest wrodzoną skazą krwotoczną związaną z niedoborem czynnika VIII lub IX krzepnięcia krwi. W zależności od tego wyróżniamy hemofilię A lub B. Objawy hemofilii A i B są takie same a ich nasilenie uzależnione od stopnia niedoboru czynnika VIII lub IX. Chorują prawie wyłącznie chłopcy.

Czego nauczyciel może się spodziewać na terenie szkoły, na co ma zwracać uwagę.

Objawy:

Nagle dolegliwości bólowe ze strony kończyn dolnych lub górnych, bóle brzucha lub głowy, wymioty, krwawienie z jamy ustnej lub nosa. Należy położyć dziecko w wygodnej dla niego pozycji, ustalić stopień nasilenia dolegliwości i przyczynę. Konieczne zwykle jest podanie koncentratu czynnika krzepnięcia (dożylnie), jeśli to możliwe w szkole lub w domu dziecka albo w szpitalu, po zawiadomieniu i sprowadzeniu jednego z rodziców. W przypadku krwawienia z nosa należy zastosować ucisk.

Zachowanie:

Nadmierna senność, zaburzenia kontaktu z otoczeniem, zaburzenia mowy są niezwykle rzadkie i zwykle związane z krwawieniem do mózgu. Wymagają wobec tego natychmiastowego wezwania pogotowia ratunkowego. Nastrój Nie powinno być zaburzeń nastroju związanych z samą chorobą.

Nakazy, zakazy, ograniczenia związane z hemofilią

Dziecko nie powinno być narażone na urazy. W szkole musi mieć do chodzenia wygodne obuwie usztywniające staw skokowy, na nie śliskiej podeszwie. Jeżeli dziecko jest sprawne ruchowo może biegać i skakać. Głównym zagrożeniem są inne dzieci, które muszą wiedzieć, że kolegi chorego na hemofilię nie wolno okładać plecakiem, podstawiać mu nogi, popychać. W miarę możliwości jednak dziecko z hemofilią powinno być włączone we wszystkie aktywności klasy. Czasami wymaga pomocy w poruszaniu się albo w nadrobieniu zaległości w nauce, które mogą powstać w związku z nieobecnością na lekcjach z powodu krwawień.

Jak nauczyciel ma się przygotować do towarzyszenia dziecku z hemofilią podczas wycieczki

Dziecko chore na hemofilię powinno brać udział w wycieczkach szkolnych, wyjazdach do teatru czy kina. Przed wyjazdem wskazane jest profilaktyczne podanie czynnika krzepnięcia u dziecka z ciężką postacią choroby. Przy dłuższych wyjazdach (powyżej dwóch dni) dziecko powinno wziąć czynnik ze sobą (zwykle musi być przechowywany w lodówce). Koncentrat czynnika może być podany przez samo dziecko, jedno z rodziców lub pielęgniarkę w najbliższej placówce medycznej. Plan postępowania powinien być ustalony z rodzicami przed wyjazdem.

Na basenie

Pływanie jest bardzo wskazane dla dziecka chorego na hemofilię. Jednakże bieganie po mokrej posadzce może spowodować poślizgnięcie się, dlatego obowiązuje ostrożność. Dziecko powinno chodzić w płaskich, gumowych klapkach przed i po wyjściu z wody. Nie powinno skakać do wody z wysokich trampolin.

W klasie

Dziecko chore na hemofilię nie wymaga specjalnego traktowania przez nauczyciela w klasie. Czasami może wymagać kul łokciowych czy wózka inwalidzkiego, ale są to sytuacje sporadyczne. Jeżeli nie jest w pełni sprawne ruchowo, powinno mieć ławkę z łatwym do niej dostępem. Jeżeli nie może zginać kończyny w stawie kolanowym, musi ją trzymać po stronie wewnętrznej ławki, nie w przejściu, aby nie była narażona na urazy (ewentualna zamiana miejsca z kolegą).

Udział w lekcjach wychowania fizycznego musi być ograniczony, najbardziej w ciężkiej postaci choroby. Dziecko nie może grać w piłkę nożną, koszykówkę, siatkówkę i wykonywać ćwiczeń, przy których narażone byłoby na uraz. Gimnastyka, pływanie, gra w ping-ponga są wskazane dla kondycji ogólnej i dobrego rozwoju mięśni. Nie można zabronić dziecku choremu na hemofilię udziału w zabawie szkolnej, czy dyskoteci. Dobrze byłoby, gdyby przed zabawą otrzymało profilaktycznie czynnik krzepnięcia. Czasami przebyte niedawno krwawienie do stawu łokciowego albo barkowego lub trwałe zmiany, obecne jako następstwo przebytych krwawień, mogą ograniczać czasowo lub w sposób ciągły swobodną czynność kończyn górnych. Zabawy ruchowe związane z chodzeniem, bieganiem, tańcem, gimnastyką są bardzo wskazane dla dziecka chorego na hemofilię, ponieważ rozwijają jego mięśnie. Należy rozwijać te sfery aktywności intelektualnej i ruchowej dziecka, w których ono się wyróżnia. Chodzi o to, aby nie tylko nie czuło się gorsze, niż zdrowi rówieśnicy, ale mogło być lepsze w jakiejś dziedzinie.

Pierwsza pomoc

W przypadku urazu lub/i bólu należy oziębic dotkniętą część ciała przez przyłożenie lodu, zimnego okładu żelowego lub chustki (szalika) zmoczonego w zimnej wodzie. Posadzić lub położyć dziecko w pozycji dla niego wygodnej. Najczęściej jednak podanie koncentratu czynnika krzepnięcia jest nieuniknione. Przy krwawieniu z nosa dziecko powinno siedzieć z głową lekko pochyloną do przodu, należy oziębic czoło i mocno zacisnąć palcem z zewnątrz przez chusteczkę światło przewodu nosowego, przyciskając skrzydełko nosa do twardej przegrody nosa na 5—10 minut. Jeżeli wystąpi uszkodzenie skóry, należy ją przemyć i założyć opatrunek z lekkim uciskiem. Przy większym uszkodzeniu dodatkowo może być wskazane podanie czynnika krzepnięcia i zeszycie rany. Naturalnie do zszycia dziecko musi być przewiezione do szpitala. Zatrzymanie krwawienia z nosa z głową i tułowiem lekko zwróconymi ku podłozu, ale tak, aby widzieć twarz dziecka. Natychmiast wezwać pogotowie ratunkowe, następnie zawiadomić któreś z rodziców. Jeżeli dziecko skarża się na ból kończyny dolnej lub górnej, nie powinno nią poruszać; jeżeli to możliwe wskazane jest unieruchomienie, np. kończyny górnej na temblaku zrobionym z szalika lub chusty. Konieczne jest też zawiadomienie któregoś z rodziców.

Jak uniknąć zaostrzenia objawów

Unikać poruszania bolącego miejsca. Zapewnić możliwość, jak najszybszego dożylnego podania koncentratu czynnika krzepnięcia, którego dziecku brakuje z powodu choroby. danie czynnika krzepnięcia i zeszytanie rany. Naturalnie do zeszytania dziecko musi być przewieziona do szpitala.

Co robić, zanim przyjedzie pogotowie

Posadzić lub położyć dziecko w pozycji najbardziej dla niego wygodnej. Udzielić pierwszej pomocy, według instrukcji opisanej powyżej.

Jak nauczyciel powinien zareagować — procedura postępowania w sytuacji krwawienia

Jeżeli występuje krwawienie z nosa należy posadzić dziecko z głową lekko pochyloną do przodu, oziębic czoło i mocno zacisnąć palcem z zewnątrz przez chusteczkę światło przewodu nosowego na 5—10 minut. Można założyć tampon ze spongostanu nasączonego trombiną, jeżeli został on z instrukcją pozostawiony przez matkę w szkole. Opatrunek należy założyć tak, aby wypełniał szczelnie przewód nosowy rozpierając go (robi wrażenie, że już jest go nadmiar). Spongostan może założyć każdy człowiek. Jeżeli spongostan jest w szkole niedostępny, a krwawienie po 10-minutowym ucisku nie ustępuje, konieczne jest założenie go w placówce służby zdrowia. Jeżeli tampon ze spongostanu nie zatrzyma krwawienia należy podać czynnik krzepnięcia. Jeżeli dziecko wymiotuje, ma bóle głowy, zaburzenia świadomości lub drgawki powinno się je położyć na boku.

PADACZKA (Epilepsja) jest jedną z najczęstszych, a u dzieci najczęstszą, chorobą układu nerwowego. Padaczka jest chorobą przewlekłą, leczenie trwa wiele lat, a stygmatyzacja społeczna utrzymująca się nawet po opanowaniu napadów i odstawieniu leków sprawia, że pacjent odczuwa piętno tej choroby niekiedy do końca życia. Niekorzystny wpływ padaczki na społeczne funkcjonowanie chorego wiąże się z gorszymi wynikami w nauce, trudnościami w kontaktach społecznych, a potem w znalezieniu pracy i niezdolnością do kierowania pojazdami. Rodzice chorych dzieci mają kłopoty z powierzeniem ich czasowej opiece krewnym lub przyjaciołom. Dla chorych i ich bliskich te czynniki są niekiedy równie istotne jak częstość napadów padaczkowych. Padaczka jest chorobą społeczną, dotykającą swoim zasięgiem znaczną część populacji ludzkiej. Prawdopodobieństwo wystąpienia napadu padaczkowego w ciągu 70 lat życia jest bardzo wysokie i wynosi 10%.

Co robić, jeśli jednak zdarzy się napad

Napad może wystąpić pomimo prawidłowo prowadzonego leczenia. W zależności od jego rodzaju, pacjent będzie wymagał nieco odmiennego podejścia. W każdym przypadku należy przede wszystkim zachować spokój. Osoby będące świadkami napadu uogólnionego powinny ułożyć

chorego w bezpiecznym miejscu oraz w tzw. pozycji bezpiecznej — na boku, z ustami skierowanymi lekko ku podłozu, co zapobiega zachłyśnięciu się śliną lub wymiotami. Należy zabezpieczyć chorego przed możliwością urazu w czasie napadu — zdjąć okulary, usunąć z ust ciała obce (np. sztuczna szczęka), podłożyć coś miękkiego pod głowę. Nie należy przytrzymywać chorego w czasie ataku siłą, gdyż może to prowadzić do urazów osoby przytrzymującej lub chorego. Nie należy również wkładać niczego do ust chorego (także wody i leków), gdyż grozi to zachłyśnięciem. W czasie napadu może dojść do oddania moczu. Po napadzie może wystąpić faza zaburzeń świadomości, w czasie których chory może być pobudzony. Zazwyczaj po kilku — kilkunastu minutach chory stopniowo odzyskuje świadomość. Pomoc lekarska jest potrzebna, gdy: był to pierwszy napad w życiu lub napad trwał dłużej niż 10 minut albo jeśli po napadzie wystąpiła długo trwająca gorączka, sugerująca zapalenie opon mózgowo-rdzeniowych. Inaczej przedstawia się opieka nad chorym w czasie napadu częściowego. Nie ma całkowitej utraty świadomości, ale pacjent zazwyczaj jest splątany, dezorientowany i wymaga umieszczenia w bezpiecznym otoczeniu. Niekiedy konieczne jest jego przytrzymanie, np. w celu uniknięcia wyjścia chorego na ruchliwą ulicę. Ze względu na zaburzenia świadomości doustne podawanie leków w czasie napadów jest niebezpieczne i niecelowe ze względu na zbyt długi czas ich wchłaniania. Leki dożylnie lub domięśniowe mogą być podawane wyłącznie przez pielęgniarkę na zlecenie lekarza.

Co trzeba i czego nie wolno robić w czasie napadu

Trzeba:

- Zachować spokój,
- Przenieść pacjenta w bezpieczne miejsce,
- Ułożyć pacjenta w pozycji bezpiecznej na boku, z twarzą skierowaną lekko ku podłozu, aby umożliwić swobodny wyciek śliny,
- Zabezpieczyć przed możliwością urazu: zdjąć okulary, usunąć z ust ciała obce (np. sztuczna szczęka), podłożyć coś miękkiego pod głowę,
- Asekurować w czasie napadu i pozostać z chorym do odzyskania pełnej świadomości.

Nie wolno:

- Podnosić pacjenta,
- Krępować ruchów pacjenta,
- Wkładać choremu czeokolwiek między zęby lub do ust (leki, „coś do popicia”),
- Wkładać kluczy do rąk (dość powszechny zabobon),
- Cucić, uderzając po twarzy, lub polewając wodą,

- Agresywnie ingerować w zachowanie chorego, w czasie gdy jest on jeszcze zdezorientowany po napadzie, gdyż może to w odpowiedzi wywoływać agresję.

PROCEDURA EWAKUACJI UCZNIÓW I PRACOWNIKÓW Z BUDYNKU SZKOŁY NA WYPADEK ZAGROŻENIA

SZKOŁA PODSTAWOWA Z ODDZIAŁAMI SPORTOWYMI NR 5 W GOLENIOWIE

CEL PROCEDURY

Zapewnienie sprawnego przygotowania i przeprowadzenia bezpiecznej ewakuacji uczniów, nauczycieli i pozostałych pracowników szkoły w sytuacji wystąpienia zagrożenia.

PRZEDMIOT I ZAKRES STOSOWANIA PROCEDURY

Określa tryb postępowania oraz uprawnienia i odpowiedzialności osób realizujących poszczególne etapy ewakuacji. Począwszy od stwierdzenia (możliwości wystąpienia) zdarzeń mających znamiona sytuacji zagrożenia, wskazujących na konieczność podjęcia czynności związanych z ewakuacją z budynku.

PODSTAWY URUCHAMIANIA PROCEDURY

Pożar (gdy nieskuteczna jest likwidacja pożaru podręcznymi środkami gaśniczymi);

Incydent bombowy (otrzymanie informacji o podłożeniu lub znalezienie ładunku wybuchowego lub innego niebezpiecznego środka);

Niebezpieczeństwo skażenia powietrza (toksycznym środkami przemysłowymi i innymi chemicznymi substancjami niebezpiecznymi, rozproszonymi na terenie i/lub na terenie szkoły), jeżeli czas dojścia skażonego obłoku powietrza przekracza 15 min.

Zagrożenie katastrofą budowlaną;

Zagrożenie wybuchem gazu spowodowane awarią instalacji;

Inne.

SPOSÓB OGŁASZANIA ALARMU

Alarmowanie o zagrożeniach odbywa się w ramach:

wewnętrzny system alarmowania poprzez:

- ogłoszenie alarmu i nadawanie komunikatu

Treść komunikatu:

„Uwaga, uwaga, ogłaszam ewakuację!!!”

- użycie dzwonka elektrycznego (względnie ręcznego):

Trzy długie dzwonki i trzy krótkie na przemian z przerwami 10 sekundowymi.

Czas trwania sygnału: 2 minuty.

13. Sygnał alarmowy w razie pożaru może włączyć każdy, kto zauważył ogień, nie dający się ugasić pod ręcznymi środkami gaśniczymi lub inne niebezpieczeństwo bezpośrednio zagrażające zdrowiu i życiu uczniów i pracowników. W innych przypadkach decyzję podejmuje dyrektor szkoły lub jego zastępca.

Dzwonek elektryczny wykorzystywany jako sygnał alarmowy w szkole znajduje się na parterze budynku na portierni w ściiennej skrzynce. Należy ręcznie używać przełącznika z napisem „**Dzwonek**” w sposób zgodny z brzmieniem dźwięku alarmowego obowiązującego w szkole tj. **3 długie i trzy krótkie na przemian z przerwami 10 sekundowymi. Czas trwania sygnału wynosi 2 minuty**

V. DROGI I PUNKTY EWAKUACYJNE SZKOŁY

1. Ewakuacją kieruje dyrektor, z-ca dyrektora lub osoba do tego upoważniona.
2. Opuszczając budynek należy stosować się do znaków informacyjnych stanowiących o kierunku dróg ewakuacji i wyjściach ewakuacyjnych ze szkoły (strzałki na ścianach).
3. W trakcie opuszczania budynku należy zadbać, o sprawne i szybkie przemieszczanie się uczniów w kierunku wyjść ewakuacyjnych, w miarę możliwości prawą stroną klatki schodowej – umożliwi to swobodne poruszanie się po kondygnacjach służbom ratunkowym np. straż pożarna z wężami gaśniczymi.
4. **W razie ewakuacji jest bezwzględny zakaz schodzenia do szatni np. celem zabrania odzieży!**
5. **Ewakuacja odbywa się w następujący sposób i kolejności:**

PIWNICA (szatnia)– ewakuuje się na podwórze wyjściem głównym na plac przed szkołą;

PIWNICA (biblioteka i świetlica dla młodszych dzieci oraz stołówka) - ewakuuje się wyjściem ewakuacyjnym w świetlicy w kierunku placu głównego przed szkołą;

PIWNICA (klasy 31, 32, 33, 34, 35) - ewakuuje się wyjściem ewakuacyjnym na parterze (boisko betonowe za szkołą), następnie w kierunku placu głównego przed szkołą;

PARTER - ewakuuje się wyjściem głównym na podwórze lub wyjściem ewakuacyjnym (boisko betonowe za szkołą), następnie w kierunku placu głównego przed szkołą;

SALA GIMN. - ewakuuje się wyjściem ewakuacyjnym na podwórze, a następnie w kierunku placu głównego przed szkołą;

I PIĘTRO – ewakuuje się wyjściem głównym na miejsce zbiórki lub wyjściem ewakuacyjnym (boisko betonowe za szkołą), następnie w kierunku placu głównego przed szkołą.

W miarę możliwości ewakuacja odbywa się w następującej **kolejności**:

- osoby znajdujące się w najbliższym sąsiedztwie zdarzenia;
- osoby znajdujące się na kondygnacji powyżej niebezpiecznego zdarzenia;
- pozostałe osoby.

6. Punkt pomocy przedmedycznej znajduje się w gabinecie zabiegowym pielęgniarki szkolnej lub placu przed wyjściem głównym ze szkoły.

VI. OGÓLNE ZASADY EWAKUACJI

1. Stosować się do poleceń przełożonych lub prowadzących akcję ratowniczą;
2. Wyłączyć i zabezpieczyć urządzenia elektryczne i gazowe;
3. Zakończyć pracę sprzętu komputerowego oraz zabezpieczyć dane informatyczne przed dostępem osób niepowołanych;
4. Sprawdzić pomieszczenia czy nie pozostały w nich jakieś osoby;
5. Wytypowane osoby do działań zabezpieczających ewakuację winny przystąpić do wykonywania przypisanych im zadań;
6. Wszystkie osoby opuszczające szkołę powinny zabrać rzeczy osobiste i przystąpić do ewakuacji postępując zgodnie z zaleceniami i udać się na wyznaczone miejsce zbiórki (zob. plan sytuacyjny);
7. W trakcie opuszczania budynku swoim zachowaniem wpływać na sprawny i spokojny przebieg akcji, w sposób nie wywołujący paniki;
8. Na miejscu ewakuacji nauczyciel z uczniami i pozostali pracownicy przebywają do czasu

otrzymania stosownej informacji, co do powrotu do budynku i dalszej pracy i nauki.

9. W przypadku pożaru drzwi i okna powinny zostać zamknięte, a klucze pozostawione w drzwiach.

10. W przypadku skażenia chemicznego drzwi i okna powinny być otwarte.

VII. PRZYDZIAŁ OBOWIĄZKÓW I ORGANIZACJA DZIAŁANIA

DYREKTOR SZKOŁY

- podejmuje decyzję o zakresie ewakuacji (pełnej czy częściowej);
- uruchamia procedurę ewakuacyjną;
- nadzoruje przestrzeganie ustaleń zawartych w niniejszej procedurze;
- nakazuje powiadomienie specjalistycznych służb ratowniczych;
- nakazuje uruchomienie elementów zabezpieczenia procesu ewakuacji w szczególności: ochrona dokumentacji szkoły, zabezpieczenie instalacji gazowej, wodnej i elektrycznej, otwarcie wyjść ewakuacyjnych;
- wprowadza zakaz wejścia i wjazdu na teren szkoły osób postronnych;
- współdziała ze specjalistycznymi służbami ratowniczymi.

PRACOWNICY TECHNICZNI I ADMINISTRACJI

- informację o zagrożeniu natychmiast przekazują do sekretariatu szkoły osobiście lub za pośrednictwem innego pracownika szkoły;
 - wstrzymują wejście na teren szkoły;
 - otwierają wyjścia ewakuacyjne oraz drzwi głównego wyjścia;
 - uruchamiają sygnał alarmowy dzwonkiem elektrycznym lub ręcznym;
 - sprawdzają pomieszczenia szatni, nie udostępniając ich uczniom;
- pomagają wyprowadzić uczniów na zewnątrz budynku
- wyłączają, na polecenie dyrektora szkoły (w razie potrzeby bez polecenia), zawór wodny, gazowy i główne bezpieczniki.

NAUCZYCIEL – sprawujący opiekę

- sprawuje opiekę tylko nad klasą (grupą), z którą prowadzi zajęcia lub z klasą, z którą rozpoczyna zajęcia – jeśli ewakuacji odbywa się w trakcie przerwy;

- ogłasza alarm dla uczniów danej klasy;
 - nakazuje zabranie tylko osobistych rzeczy;
 - nakazuje i nadzoruje przebieg ewakuacji podopiecznych;
 - przekazuje informację o miejscu zbiórki;
 - przelicza stan osobowy klasy (grupy) w chwili opuszczania sali lekcyjnej;
 - wychodząc z sali jako ostatni, pozostawiają drzwi domknięte z **kluczem w zamku !**
- na miejscu zbiórki obowiązkowo sprawdza obecność wśród uczniów, a następnie sprawdza ich stan zdrowia;
- w przypadku braku ucznia, należy natychmiast ten fakt zgłosić najbliższemu przedstawicielowi służb ratowniczych;
 - w przypadku stwierdzenia lub zgłoszenia urazów lub problemów zdrowotnych, należy: doprowadzić ucznia do punktu pomocy, poinformować dyrektora szkoły, udzielić pierwszej pomocy i w razie potrzeby wezwać pogotowie ratunkowe;
 - niedopuszczalne jest zezwolenie na rozejście się uczniów (podopiecznych) do domów, bez wcześniejszego powiadomienia o zdarzeniu rodziców;

NAUCZYCIEL – nie sprawujący opieki

- wspomaga nauczycieli w kierowaniu uczniów do wyjść;
- kontroluje pomieszczenia inne, niż sale lekcyjne, w których mogą przebywać ludzie np. toalety, sklepik, stołówkę.
- w miarę potrzeb i możliwości zabierają ze sobą dokumentację szkolną.
- kieruje ruchem osób opuszczających budynek, ze szczególnym uwzględnieniem, aby przebiegał bezpośrednio w kierunku wyjść ewakuacyjnych.

PIEŁĘGNIARKA SZKOLNA

- w zależności od zagrożenia prowadzi punkt pomocy przedmedycznej w gabinecie na piętrze lub na placu głównym przed szkołą
- zabiera ze sobą niezbędną ilość środków i materiałów medycznych.

SEKRETARIAT SZKOŁY I KSIĘGOWOŚĆ

- zgodnie z decyzją dyrektora powiadamia odpowiednie służby ratownicze:

Policja	997
Straż Pożarna	998

Pogotowie Ratunkowe	999
Tel. alarmowy kom.	112
Pogotowie Energetyczne	991
Pogotowie Gazowe	992
Pogotowie Ciepłownicze	993
Pogotowie Wod-Kan	994
Wojew. Centrum Zarządzania Kryzysowego	987

- zabezpiecza dokumentację szkoły przed osobami trzecimi i przygotowuje ją na wypadek konieczności ewakuacji;
- zabezpiecza sprzęt komputerowy przed możliwością utraty danych.

VIII. PODSTAWA PRAWNA

1. Ustawa z dnia 24 sierpnia 1991 r. o ochronie przeciwpożarowej (tj. Obwieszczenie Marszałka Sejmu Rzeczypospolitej Polski z dnia 21 marca 2017 r. w sprawie ogłoszenia jednolitego tekstu ustawy o ochronie przeciwpożarowej Dz. U 2017 poz 73

2. Instrukcja Bezpieczeństwa Pożarowego opracowana dla Szkoły Podstawowej z Oddziałami Sportowymi Nr 5 w Goleniowie przez technika pożarnictwa Macieja Chmielewskiego - rok aktualizacji opracowania 2018.